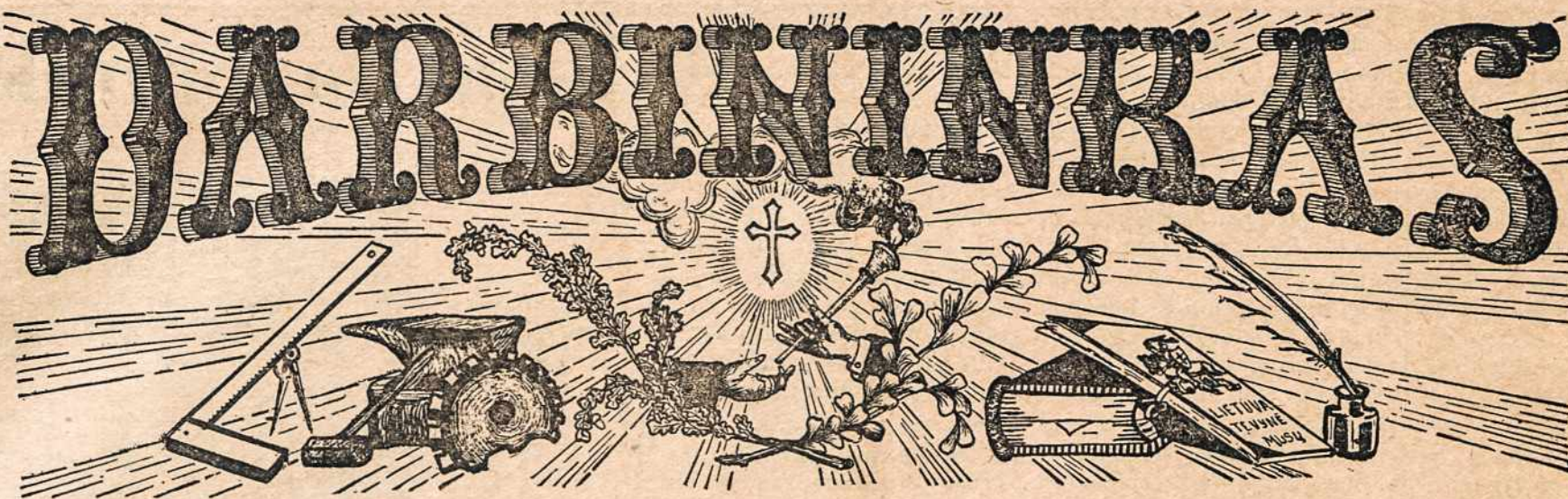

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite misijas, veltui steigsite mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nuels niekais jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokio yra grynioji ir tikroji katalikiškoji spauda.

Papiežius Pius Dešimtas.

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybės principai bus atmesti.

Jurgis Washington.

Metai I

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

No 2

SO. BOSTON, MASS., RUGSĖJO 24 D. 1915 M.

Sios valandos svarba.

Paskendę gyvenimo smuikmėnose, mes gal. retai sau įsivaizdujame, kokio svarbio laiku mes gyvename. Nei vienas atsitikimas žmonijos istorijoje (išskyrus, žinoma, Dievo Sūnaus ateitimą šiuo pasauliu) nenusivėre tiek žmonijos gyvenime, kiek nusivėre šiuo baisiojo pasaulio karė. Kai kurios išsidusios ir įsigalėjusios tautos palydės gal ant visados savo galybės, iškiš kitos stipnesnės. Europos, Azijos ir Afrikos žemėlapio iš naujo taps perdurtas. Bet kova eina ne vien dėl rubežių praplatinimo, ar susiaurinimo. Kovojama dėl svarbių svarbiųjų idėjų, dėl busimos žmonijos tvarkos ir pamatų. Geležinė apginkiuota militarizmo kumštis, norinti visame pasaulyje skaudžią prievartą, kaukiasi su tyrąja krikščionystės ideja, pagal kurios kiekvienas žmogus ir kiekviena tauta turi laisvą savo pajėgas pietoti, visi gi žmonės yra broliai, to paties vieno Dievo vaikai, ir nei vienas stipresnis negali engti ir išnaudoti stipresnio.

Netrūkame mes gal būsimieji liudininkais didžiųjų didžiųjų permamų.

Mums, kaip lietuviams, žinoma, labiausiai rūpi, kas bus su Lietuva. Ligišiol manėme ir tebeamano, kad jeigu Apveizda išauk mus gyvais per tiek amžių priepasaudos ir išnaudojimo ir norejo, idant mūsų tauta atgytų, kau Ji skiria ir mums, nors mažutei tautai, atlikti gal ir svarbią misiją, kad ir mūsų tauta tars žmonijai savo žodį, kad visų tautų koncertan ir ji mes savo toną, visų tautų vamkan impins savo gėlę.

Bet šit atėjo sunkių ištyrimų laikas. Mūsų tauta išbiaskyta po visą svetį: stiprioji tautos dalis, mūsų išeiviai, išmėtyti po visą Ameriką, krauna turtus Amerikos kapitalistams. Kita didžiulė dalis — karės pabėgėliai — keliauja per plačiosios Rusijos kaimus ir miestus, rankas atkišę, maldaudami sau maisto ir pastogės. Kiti kariuomenių eilėse dalyvauja žūdydami darbe ir patys žūsta. Tie, kurie liko ant savo žemelių, akių nesumerkia nuo armotų nuolatinių dundėjimo ir granatų duzgimo. Apipilę nuo turto, pastogės, jie kovoja su šalčiu, su badu, su piktais teutonų ingedžiais. O mūsų žemė, kraują ir prakaitu prabočių aplieta, mūsų brolių ir seselių trisus išdirbta ir išdabinta, dabar išardyta, išnaukinta, nudėginta ir kaip koks sviedinys piktame titano žaisle iš vieno valdono rankų permesta į kito, o tas kitas gal svarsto dabar, kaip tą naują tolą — žemę greičiau pavertus tikrai vokišku kraštu, kurs turėtų kaip kokia siena ginti teutonius nuo slavų užpludimo.

Kaip prieš 20 metų mūsų Maiorins klausė, taip ir mes šiandieną dvasios nusiminime turėtume ištarti:

Kur šiandiena Jinai?

Vien kapus tematai...

Ir bene stovime ištikrųjų ant savo tėviškes kapo?...

Ne broliai! Šalin tokią mintį! Kol mes gyvi, gyva bus ir Tėvynė. Mes, amerikiečiai lietuviai, esame tautos atsarginiai. Baisiai nelaimė užklupus, mes turime šokti į pagelbą. Tik pajusime ir

supraskime savo pajėgas ir priedermes. Atėjo laikas, kada Lietuvos likimas ir ateitis prigulės daugiausiai nuo jos išeivių. Supraskime tai visi ir pasistengkime išpildyti savo priedermes. Lietuvos ponai jos neišgelbės. Seniai jie yra ją pardavę svetimiems ir išsižadėję. Lietuvos viltis ir ateitis — liaudyje, darbininkuose. Ir darbininkai jau nesykį parodo, jog jie moka geriau mylėti savo Tėvynę, negu išdidę ponai. Bet šis momentas daugiau, negu kitados, reikalauja pasišventimo ir darbo iš visų Tėvynės vaikų, dargi ir iš darbininkų. Reikia apginti lietuvius nuo bado, mirties, reikės apsaugoti Lietuvą nuo įvairių galimų pasikėsimų, reikia išgauti jai daugiau laisvės ir tt. Mūsų uždavinys begalo svarbus ir sunkus ir mes rimtai turime ruoštis, kad ji išpildžius.

Pabėgėlių Bangos.

Vokiečiams grūdžiantis į Rusijos žuimas, iš Lenkijos, Lietuvos ir Kuršo tukstantinės mimos užta, banguoja rytuosnia. Kaip vokiečiai skelbia, tai ta nesvietiška emigracija, tas kraustyti rytuosnia atsibuna be jokio sutvarkymo, iš angsto išurbto pieno.

Kusijos valdžia, nieko neredama priesiminkui pankti, degina sodžius, naikina javus, gyvulus atimnėja armijai, o gyventojams tik nepia kraustyti. Didesnė gyvenojų dalis turi iškraustyti iš azimamų vietų. Kur mato rusai, kad reikės pareisti priesiminkui vietas, tai is ten gyventojai turi nori nenori kraustyti.

Tai-gi šimtai tukstančių gyventojų is miestų, sodžių apleidneja savo žuimus, namus ir praukia į Kusijos žuimas. Valdžia tik isako: "Traukites, kraustykitės rytuosnia." O te kraustyti is netvarko, nepilnuoja, nekreipia pabėgėlius, kur patogiau būtų nusidanginti. Didžiausias minios moterų, vaikų, pervargusių senelių žingsniuoją arba dumda prikimštuose vagonuose ir nezin, kur danginasi, kur kelionės galas bus, kur apsistos ir kas bus.

Milijonai žmonių išsikraustė. Pabėgėlių skaičius milijonais rukuojamas, jau pabaijog rugpjūčio mėnesio Rusijos laikraščiai skelbė, kad įvairiuose Rusijos miestuose esą pabėgėlių arti 12,000,000.

Į Smolenską kasdien atiduoda po 10 ar 15 traukinių su pabėgėliais. Iš čia gabenami toliau, nugalbenami net į Siberiją. Plentais, vieškeliais ir visokiais šuntakiais traukia le iš vieno valdono rankų permesta į kito, o tas kitas gal svarsto dabar, kaip tą naują tolą — žemę greičiau pavertus tikrai vokišku kraštu, kurs turėtų kaip kokia siena ginti teutonius nuo slavų užpludimo.

Rugpj. 21 d. Maskvoj lenkų šelpimo organizacija buvo suvažiavimas. Suvažiavimo pirmininkas pasakė, kad pusė gyventojų iš Suvalkų, Kauno ir Liublino gubernijų išsikraustė. Delegatas iš Smolensko pasakė, kad to miesto apylinkėse esą 60,000 lenkų pabėgėlių. Jie kencia tokį vargą, kurio negalima žodžiais apskaičiuoti. Tukstančiai moterų ir vaikų miega ant žemės apie stotis ir palei geležinkelius. Didžioji netvarkoj vaikai persiskiria su motinomis ir tas padidina sielvartas.

Photo by American Press Association.

Čia parodoma von Tirpitz, ligus metus išbuvęs Vokietijos laivyno ministeriu, išstatydamas galingą laivyną, kurs, vienok, silpnai pasirodė susirėmimuose. Ant jūrės vokiečiai net rusų įveikė. Von Tirpitzo sumanytoji submarinų karė prieš Angliją taip-gi nepavyko, nes jau didžiama submarinų angų išaukė. Dabar jau autilo laikraščiai rasę apie vokiečių submarinų veikimą.

Minsko gub. gubernatorius įsakė, kad toj gubernijoje neaktus pabėgėlių, o Vitebsko gub. įsakė gyventojams, kraustyti rytuosnia, gyvulus paikus rekvizicijos stotyse.

Iš Darbo Lauko.

STREIKAS CUKRAUNĖSE.

Brooklyn'e, N. Y. 18 rugsejo sustreikavo Arbuokeie cukraunos darbininkai skaitinuje 4,000. Streiką išauke organizatoriai L. W. W. Reikalavama is darbdavių: 1) kad pakeitų mokesį 3 c. vaianiai daugiau; 2) kad visas dienas darbas etų; 3) kad už extra darbą dvigubai mokėtų ir 8 valandų darbo. Svarbiausiu organizatorium yra Griktas; prakalbas laiko ant kampų gatvių Hudson ir Front lietuvių, rusų, lenkų ir angų kalbose. Ypatigai keistos jo prakaibos: nesvarius žodžiai taip ir lekia iš jo burnos, o kad daugiau sužavėti bei patraukti klausytojų, tai save parstato dideliu vargšu, kuris vakarienei tėturės sukirmijusios mėsos pasivalgyti, tuo tarpu kompanija L. W. W. tokiems moka į dieną nemaziau \$2.00. Kaiba anarhistiškai: nieko, sako, nereikia, nei valdžios, nei teisdarų, nei poliemonų, — visus veltėdžius šalin — vieni darbininkai tegyvuoją; kalbėtojas, nurodo, lyg panaikinus visus valdininkus, stojus išimtinai darbininkų Draugijai, jau nebereikės viršininkų, teisdarių, tvarkos prižiurėtojų (poliemonų). Kalbėtojas ne nuoseklus savo kalboj: visus darbdavius iškeikė, kaip nereikalingus darbininkų tranus, šaukia darbininkus su jais daryti rodą, reikalauti padidinimo mokesio: jau jeigu kalbėtojas nepripažinst darbdavio nebereikia prie jo nei kreipties, kaip prie nereikalingo, prakeikto asmens.

Susiremimas su policija.

Kurstančios prakalbos neapsiėjo be susirėmimo su policija. Koks tai Jurgis Ramo-

vicki akmeniu sužeidė poliemoną Sexton, taip-gi sumušė Robinson. J. Ramovicki, paimta į kareiviją. Pasirodo, kad kvaiias darbas, kvaiias pasekmes gamina. Bet kas daryti? kaip vargšui darbininkui savo gerove rūpintis? Atsakymas į tai aiškus, kad tik pats darbininkas savo padėjimą gali pagerinti, besiorganizuojant jiems po visą Ameriką. Vieni susivienijus bus lengva statyti reikalavimus savo būvio pagerinimui, nebus baisu streikuoti, atsisakius darbdaviams išpildyti darbininkų reikalavimus.

Kaip tai vis atsiekti "Darbininkas" be abejo nuolatai informuos visuomenę ir tar-naus savo patarimais visuose to link dalykuose.

Darbininkas.

IŠ DARBO FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMO.

New Bedford'e atsibuna Massachusetts valstijos American Federation of Labor skyriaus suvažiavimas. Suvažiavimas apie 300 delegatų.

Vienas indomiausių suvažiavimo inėsimų buvo tai tas, kad reikėtų sutverti darbininkų partiją. Kaikurie delegatai buvo tos nuomonės, kad organizuotieji darbininkai turėtų sudaryti politiską partiją ir jau 1916 m. statyti savo kandidatus į valdaviates. Apie tą sunfanyką daug pasiginčyta. Po ginčų nutarta to klausimo apdirbimą pavesti pildomajai Federacijos tarybai.

Suvažiavimas išreiškė prietarimą suteikti moterims balsavimo teisę ir patarė kiekvienam nariui balsuoti lapkr. 2 d. už suteikimą moterims balsavimo teisės Massachusetts valstijoje.

Suvažiavimas pripažino, jog gub. Walsh nėra darbininkų prieteliu. Apreikšta, jog pastarieji 20 Massachusetts valstijos gubernatoriai buvo arba darbininkų priešais arba neprilankūs darbininkams. Pripažinta, kad reikia rinkti gu-

bernatorių iš organizuotų darbininkų tarpo.

VYRAMS IR MOTERIMS LYGI ALGA.

David Lilloy George, Anglijos amunicijos ministeris, paskelbė, jog Anglijoje amunicijos dirbtuvėse moterims ir vyrams bus ta pat mokeskis už lygų darbą. Tokia mokeskis bus tik už štukinį darbą. Bet plenuojama sulyinti mokesį ir už šiaip darbą. Už tokias algas vedė agneciją Anglijos sufragietės ir darbar jos savinasi tą pergale.

ROCKEFELLER LANKĖSI MAINOSE.

Jannasis Rockefeller, miliardieris, lankėsi Colorado Fuel Iron Kompanijos mainose. Toj kompanijoje Rockefeller yra didžiausiu dalininku.

Miliardierius darbinuose rūbuose nusileido su pike į mainas ir bandė kasti anglis. Nekasė daug. Paskui darbas buvo pertrauktas ir Rockefeller pratarė žodžius į darbininkus. Sakė, jog tame didžiame biznyje jis ir darbininkai esą dalininkai, jog vienas be antro negali gyvuoti, girdi, jei nebūtų kapitalo, tai darbininkai niekuomet nebūtų galėję nusileisti į mainas.

Taip tai taip, kapitalas ir darbas yra dalininkai. Bet bėda tame, kad labai dažnai kapitalas sleigia savo dalininką.

Brown and Sharpe dirbtuvėse buvo kilęs streikas. Daudelis paliko darbą tik delto, kad citi prie to varė. Iš 5,500 darbininkų buvo metę darbą 3,000. Bet didžiama streikininkų jau vėl dirba. Nebuvo sutarimo tarp streikininkų.

MAINOJ ŽUVO 17 DARBININKŲ.

Anglijoje, ties Nuneaton mai-noj žuvo 17 darbininkų. Mai-noj buvo ištikęs gaisras ir 250 darbininkų buvo pavojuje. Didžiūmai, vienok, pavyko išsigelbėti.

Iš Karės Lauko.

BULGARIIJA TAIOSI KAREN.

Europos karės bėgis stoja naujon vagon. Svarbiausi kariniai veiksmai netolimoj ateityje šiuo kartu prasidės ant Balkanų. Dabar ant Balkanų jau niaukiasi dangus ir ims siausti nesvietiška audra.

Vokiečių ir austrų armijos sutrauktą Serbijos parubežin ir jau prasidėjo bombardavimas parubežinių Serbijos pozicijų.

Bulgarija paskelbė visuotiną mobilizaciją ir pirmu dalyku tur būt puls ant Serbijos. Sofijoje, Bulgarijos sostinėj, talkininkų pasiuntiniai pripažino, jog Bulgarijos jiems nepavyko patraukti savo pusės.

Kai rusai leido paskutinius šuivius į vokiečius Vilniaus apylinkėj, tai tuo pat tarpu sukriokė vokiečių armotos palei Dunojų, arti Biegrado. Vokiečiai, išplėję iš rusų lietuvių sostinė, tuoj su kito-mis jėgomis užpuolė ant serbų sostinės.

Teutonai sumanė sumindžioti, sutrupinti, sulaužyti paskutinę serbų galybę ir turėti sau liuosą susinešimą su Turkija.

Kadangi Bulgarija pakrypo teutonų pusėn, tai Rumunija ir Graikija ir-gi dreba už savo kailį. Joms nėra išrokavimo krypti prie sumuštų talkininkų

ir sutremtos Rusijos.

Bulgarija gali išstatyti karės laukan 500,000 išmuštruotų kareivių.

Pirmausia tu jėgų dalis bus nukreipta prieš Serbiją, prieš kurią jau veikia vokiečiai.

Bulgraijos pakrypimas vokiečių pusėn labai sujudino Europos valstybes, jos paskelbimas mobilizacijos labai nustebino talkininkus. Sududo ir Graikija. Graikijoje buvo ministerių ir augštųjų generolų posėdis. Bulgarijos žingsnis daug reiškė Europai.

100 BOMBŲ MESTA MIESTAN.

Francijos aeroplanai bombardavo Stutgartą, Wuertembergo sostinę. Ant karališkųjų rūmų numesta 100 bombų. Taip-gi atakota ir geležinkelio stotis. Paskui grįždami atgal dar metė bombas į įvairius miestus. Aeroplanai visi sugrižo.

Vokietijoje paskelbta, jog per tą ataką užmušta keturi kareiviai ir daug kareivių ir civilių žmonių sužeista.

Francijoje ir Belgijoje karės lauke tebsitraukia monotoniškas artilerijos veikimas.

Rusius vokiečiai tebrūdzia tolyn. Palei Misčiako upę, prie L. Brastos-Minsko geležinkelio rusų pozicijos buvo antpuotos. Pateko 1,000 rusų neaisvėn ir dar teko vokiečiams penki kulkosvaidžiai.

Toliau į pietus vokiečiai užėmė Ostrov ir perėjo per Oginskio kanalą ties Terechanais. Rusai pasitraukė linkui Dobroslavkos. Ostrove mušiai buvo labai atkakūs. Kiekviena name buvo rusų ir reikėjo vokiečiams iš ten juos iškrapstyti.

Gaujos pakraščiuose rusams po truputį sekas Volinijos gub. už 25 mylių nuo Galičijos rubežiaus rusai užėmė sodžių Jaroslavič ir paėmė neaisvėn 2 priešo oficerius ir 100 kareivių.

LIETUVŲJ IR KURŠE MUSIAI EINA.

Kaip vokiečiai praneša, tai padauguvyje į šiaurės vakarus nuo Friedrichstadto, rusai antpuolė vokiečius ir dabar ten eina smarkūs mušiai. Į rytus nuo Smelinos, netoli nuo Dvinskio vokiečiai kylin įsidavė toli rusų žemėn ir paėmė neaisvėn 9 oficerius ir 2,000 kareivių.

Vilniaus gub., Ašmenos paviete vokiečiai su pasisekimu antpuodinėja rusus.

Baisi Nelaimė.

New Yorke gatvė igriuvo.

Rugsėjo 22 d. New Yorke 7-tos Ave. subway'uj ištiko dinamito eksplozija ir čielos gatvės blokas igriuvo. Iš gatvės pasidarė griovis 30 pėdų gilumo.

Nelaimė atsitiko iš ryto, kuomet žmonės ėjo darban. Gatvė buvo prisikimšus žmonių. Ant vietos užmušta 6 žmonės, o sužeista apie 100.

Žemė prarijo žmonių pilną strytkarį, vieną didelį trokį ir daug gatvė einančių žmonių. Ant laimės neigriuvo šaligatviai, kur buvo labai tirštai žmonių.

Nelaimės vieton tuoj atlėkė majoras Mitchel ir kiti miesto viršininkai. Prasidėjo tyrimai. Po trumpo tyrinėjimo eksplozijos priežasties nesusekta. Nežinia ar tai buvo per atsargumo stoką ar bu-

vo tai piktadarių darbas.

Tukstančiai žmonių subėgo.

Kadangi tai buvo į darbą ėjimo laikas, tai artimosios gatvės tuoj buvo prisikimšę žmonių. Po igriuvimo šalininių namų gyventojams buvo įsakyta tuoj bėgti lauk, nes galėjo namai griuti, bet pas-kui buvo leista sugrįšti, nes nesimatė pavojaus.

Kuomet gatvė ėmė smukti, tai strytkaryje buvusieji žmonės įpuolė į didžiausią nusiminimą, plikomis rankomis daužė langus, šaukė, užė. Sumišimas buvo neapsakomas.

Prie viso to dar tas prisidėjo, kad trūko vandens ir gazo dūdos ir daugeliui grėsė pavojus. Ant laimės tos dūdos greit buvo uždaryta. Jei ne, tai visi griovin patekusieji žmonės būtų užtroškę arba prigėre.

Prasidėjo traukimas iš griovio. Pribuvo 15 ambulansų ir atpyškėjo kartu 30 daktarų. Per valandą ištraukta iš griovio 50 žmonių. Dirbo 200 poliemonų ir šeši batalijonai gaisrininkų.

Pribuvo kun. Fr. McMahon ir suteikė išrišimą trims mirštančioms merginoms. Buvo ir daugiau kunigų, kurie teikė savo patarnavimus. Kun. Higgins sakė, kad prieš baisumą tos regylos blanksta Danės pragaro baisybės.

Kaip tik gatvė igriuvo, tai ant pat krašto vos susepjo sustoti strytkaris. Kuomet strytkaryje buvusieji pamatė, kur besą, tai tiesiog pabudo — ėmė spardyti, kumščiuotis, grustis lauk, stumdyti, šaukė, klykė, staugė, draskė vienas antro drabužius. Manė, kad jų strytkaris šasteis prapultin.

Anglijos kariniai ekspertai laikraščiuose rašo, kad Vokietija nuo karo pradžios praūdzius 20 submarinų. Anglijos tik 11 tenuskendė. Dabar Vokietija teturinti tik 14 submarinų.

Rusijoje paskelbta, kad Juodose jūrose M. Azijos pakraščiuose Rusijos eskadra nuskandinus daug turkų buorinių laivų, pri-liuoduotų amunicija.

Iš Berlyno pranešama, kad vokiečių gubernatorius, paskirtas valdyti užimtą Lenkiją, nusprendęs bedarbiams duoti adrbą kelių statymė.

Vienoj paskelbta, kad Austrijos submarinas Adriatikoj sutorpdavo ir nuskandino didelį Anglijos transportą.

Ryme, popiežiui išvažiavus pasivažinėti po Vatikano daržą, netikėtai sustojo karietė. Parpuolė abu arkliai ir po apžiurėjimo vienas besas negyvas. Kritęs arklys buvo Popiežiui dovana nuo kardinolo Bauer.

Kanados įvairūs kliubai dovanajo Anglijos valdžiai 8 biplanus.

Holandijos garlaivis Koningen Emma plaukęs iš Javos užėjo ant minos. Jurininkai ir pasažieriai išsigelbėjo.

Iš Petrogrado pranešama, kad rusams pavyko pasprukti iš Vilniaus, kur apie pusę milijono rusų vokiečiai buvo beapsupę. Ten buvo geriausiasieji pulkai Rusijos armijos. Atkaklus rusų priešinimasis ties Vilnium žymiai sutrukdė vokiečių veikimą ties Ryga.

"DARBININKAS,"
išeina utarninkais, ketvergais ir subatomis.
Leidžiamas Lietuvių R. K. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.
PRENUMERATA:
Metams \$3.00
Pusmečiui \$1.50
Trims mėnesiams 75c.
Atskiras numeris 3 c.
Laiškus ir pinigų siųskite adresu:
"DARBININKAS,"
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

"DARBININKAS,"
(The Worker)
The most popular Lithuanian Newspaper
published every Tuesday, Thursday, and Saturday by the St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor
SUBSCRIPTION RATES:
Yearly \$3.00
6 months \$1.50
Advertising rates on application
Address all communications to
"DARBININKAS,"
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.
Entry as second class matter pending.

Kaip manoma gerinti darbininkų padėjimą.

1-ame "Darbininko" numeryje rašėme apie tai, kokias priežastis skurdaus darbininkų padėjimo surado valdiška komisija, kuriai buvo pavesta tirinėti darbo santykius. Toms priežastims komisija stengiasi nurodyti ir tam tikrus vaistus. Anot komisijos turėtų pasidaryti ir patys darbininkai ir visa visuomenė, įvesdama per savo atstovus tam tikrus įstatymus.

Darbininkai šiandien ne daugiausia savo reikalams gali nuveikti, nes jiems trukdoma organizuoti. Darbininkų jūnių darbdaviai nepripažįsta. Vienatinis ginklas darbininkų rankose — streikai — varžomi, persekiojami. Kai-kur, streikui iškilus, paliauna veikia paprasti įstatymai, išnyksta valdžia, įvedama kaip ir karės stovis, kuriam esant kompanijų pasamdyta milicija varžoma, žudo streikuojančius darbininkus, ypač streikio vadus. Pasiskūsti nėra kur, nes dažniausiai ir teismai, ir administracija tarnauja kapitalistams. Kai bus leista darbininkams laisvai organizuotis ir kai jų jūnijos bus kompanijų pripažintos, darbininkai greičiau pakils apšvietoje, susipratime, nebepardavinės savo balsų, rinks tinkamus atstovus į kongresą ir susilaikys sau tinkamų įstatymų, apsaugojančių darbininkus nuo įvairių saugaliavimų ir išnaudojimų.

Šiandien moters darbininkės už tą patį darbą, kaip ir vyrų gauna žymiai mažesnę mokesnį, negu vyrai. Moters politikoje dar neturi balsų. Pasak komisijos, moterims pilietėms būtina reikla duoti visose rinkimuose lygų balsų su vyrais. O kai del uždarbių, tai reikia visų pirma įsitikinti pačiai visuomenei jog da nelygybė užmokėsnio už lygų darbą, labai kenkia ir visiems darbininkams, nes nu-muša vyrų uždarbius ir visai visuomenei, nes darbininkės, gaudamos per mažą mokesnį, neįstengia nei pačios patenkinti žmoniškai savo reikalų, nei pakilti tiek, kad būtų naudingos žmonijai.

Kad pasekmingiau visų darbininkų padėjimą gautume — komisija pataria įsteigti prie dabar esančio Darbo Departamento tam tikrą milžinišką fondą, kurį prižiūrėtų ir tvarkytų, tai pati Pramonijos Santykių Komisija, (commission of industrial relations) padeda ma atstovų nuo darbininkų ir nuo darbdavių. Į tą fondą pinigai suplaukytų nuo didesnių palikimų. Reikiėtų esą, kad visi dideli palikimai pinigų būtų apkraunami sūriais mokesniais. Kuo didesnį gautume kas pinigų palikimą, tuo didesnius turi užsimokėti mokesnius. Tie pinigai turėtų būti sunaudoti darbininkų reikalų pagerinimui. Komisija net patarė nustatyti rubežų,

lyg kiek gali žmogus mirdamas palikti savo vaikams, ar kam kitam pinigų (iki \$1.000). Kas viršaus — tas eina į minėtąjį fondą.

Šitie visi pageidavimai būtų inešti apsvastyti kongresui, kaip naujų įstatymų samanymai. Pagyvesime — pamatysime, kas iš to visa išeis.

Kaip ir visa tai turėtų žiūrėti lietuviai darbininkai — pakalbėsime kitą sykį.

BŪDINKIME ŽMONIŲ SAŽINES.

Dar neseniai amerikiečiai skundėsi blogais laikais. Tėčiau ir blogiems laikams esant nebuvo girdėti apie badą: bedarbius, streikuojančius sušėldavo gimines, draugai. Bet šit laikai eina geryn. Iš kruvinos nelaimės Europoje Amerikiečiai daro sau neblogą biznį, išdygo nauji fabrikai, prasidėjo darbai. Šiandien mes, amerikiečiai lietuviai, esame tokiam padėjime, kad galime nemaža atidėti Tėvynės sušėlimui. Ir netik galime, bet ir turime.

Tėčiau tai nelaimingai Tėvynėi krsidavo ligsiol tik trumpėnai. Mes milijonus kaip leidome taip ir leidziamė svargalams, mes nesumažinome įvairių pasiliksminimų, o baduojančiai Tėvynėi per istisus metus vos apie 30 tukstančių tesumetėme.

Yra daugelis amžinių salūno vergų, kurie visą savo pelną ir jį ir dabar tebešėna. Yra istisų net ir didelių kolonijų, kurių gyventojų didelė didžiūma nieko pasaulyje daugiau nepripažįsta, kaip tik salūnus, kuriems ir dirba ir tarnauja iki paskutinio lašo prakaito ir kraujo. Taip antai Shenandoah'ris, viena iš didžiausių mūsų kolonijų — per p. Šimkaus prakalbas, kurių klausė apie 600 žmonių — sumetė vos penkis dolerius su centais. Tuo tarpu tas Shenandoah'ris išlaiko arti 200 lietuviškų salūnų.

Bet šit pradeda rodyties ir šviesesni ruožai. Atbunda sąžinė mūsų brolių. P. Šimkui antra pusė kelionės emė žymiai geriau sekė. Bostonas sumetė vienuolika šimtų, Worcesteris, Philadelphia po penkis šimtus, mažutė Cambridg'o kolonija ir ta sumetė arti keturių šimtų, plaukia gausiai aukos ir iš kitur. Atsiranda darbininkų, aukojančių net dešimtis dolerių. Mergaitės darbininkės ypač pasižymi savo duosnumu. Philadelphia'joj viena davė \$30.00, kita \$25.00, Bostone ir gi viena davė \$25.00, pažymėdama, kad duodanti viso mėnesio uždarbį. Chicago's seimas išreiškė vien pageidavimą, kad visi duotume bent vienos dienos uždarbį; čia gi mergaitė darbininkė nepasitenkino tuo, ji iškėlė naują obalsį: aukoti viso mėnesio uždarbį.

Visa tai labai džiugina. Visa tai rodo, jog atbunda žmonių sąžinė, keliama iš miego gyvų, nuosirdžių balsų ir gražių pavyzdžių. Su pinigine mis aukomis eina drauge ir doriskas pakilimas. Laiminga mintis atėjo p. Šimkui — prašyti Amerikos lietuvių, kad karės laiku nerengtų šokių, vakarų. Tą mintį lietuviai greitai pagautė ir į širdį priėmė. Nebus dar nei vienos vietos, kur p. Šimkas prašomi nebūtų sutikę nedaryti šokių laike karės.

Imame suprasti ir atjausti, kokią didelę priedermę uždėjo Apveizda šiuo metu ant lietuvių išeičių. Ir džiaugties reikla tai matant, ir visiems gyviems budinti dar miegančius.

DARBININKŲ GEROVĖ.

Broliai ir sesers darbininkai! Dabar mes turime geriausią progą kelti savo reikalus per savo laikraštį, kurio iki šiol neturėjome.

Pirmiausia dabar mūsų užduotim yra traukti savo draugus prie tos L. D. S., didinti jos narių skaičių ir tokiu būdu augdama savo organizaciją, didinsime savo įgalias ir paremsime savo laikraštį.

Mes privalome stengtis išbudinti ir pritraukti tuos savo brolius darbininkus, kurie niekad ir niekur nepasirodo, niekur nepriguli, nieko nežino, nei jokio laikraščio neskaity, jokių susirinkimų nelanko. Sakau, tatau, mums reikia ypač tokius savo brolius sužadinti, įtraukti veikimui. Siekime į tamsiausią savo tautiečių tarpą.

Tai-gi per mūsų laikraštį, per mūsų organizaciją mes geriausia galėsime juos pritraukti prie judėjimo, geriausia galėsime supažindinti su jo reikalais, su žmonijos reikalais.

Imis jie lankyti susirinkimus, imis pažinti veiksmuosius žmones, imis pažinti žmonių reikalus ir pamatys, kad organizacijos, laikraštis, darbininkų gerą atneša. Tad stos nariais mūsų L. D. S. imis skaityti gerus laikraščius ir siaip gerus raštus, ir tokiu būdu mes juos pritrauksime prie organizuoto darbo, prie visuomenės. O iš to bus geras pirmiausia jiems patiems, paskui tautai ir žmonijai.

Daug dar mūsų brolių tebėra neprisidėję savo aukomis prie tautinių reikalų, prie tokiu praktiniam reikalui — sušėlimo nukentėjusių tautiečių nuo kares.

Mūsų L. D. S. ir mūsų laikraštis "Darbininkas" daug patarnaus broliams darbininkams. Laikraštį bus nurodinėjama, kur darbininkų padėjimas geresnis, kur kokie uždavimai, koks pragyvenimas ir tt. Bedarbiams bus rūpinamasi surasti darbas. Bus aukiejama savitarpinė pašėpa, kad broliai darbininkai paduoda vienas kitam ranką.

Zinoma tuose dalykuose kiekvieno bus priederystė pasirūpinti, pasidaryti, pranešti žinias, naujienas iš savo apylinkės, pranešti apie darbus, apie darbininkų padėjimą.

Tokių būdu, paduodami vieni antriems brolišką ranką, imsime vyti vargą, skurdą, nedorą iš savo tarpo.

Tai kaip daug galime nuveikti sujungę daktan, suvieniję jėgas. Ir tai nebus jokiuo dideliu apsunkinimu nei vienam, nes mažos pastangos daugelio sudaro didią jėgą.

Kaip pasidaryti? Sakyčiau šitaip.

Jau tu priguli prie L. D. S. skaitai "Darbininką." Tai žiūrėk, kad ir tavo draugai prigulėtų ir kad skaitytų tą mūsų tautišką, darbininkišką, krikščionišką laikraštį — "Darbininką." Kalbink, kad tavo pažįstami taip darytų. Kalbink, kad tavo draugai savo mažais darbais pasitarnautų L. D. S. kuopai. Sakyk, būkime visi broliais lietuviams ir paduokime vieni antriems ranką.

Tie, kurie neprigulė prie L. D. S., o skaitote šiuos mano žodžius, tai malonėkite apsipasinti gerai su mūsų tuo laikraščiu ir mūsų organizacija. Dasižinokite, kur vietos kuopai laiko susirinkimus, nueikite ten, susipažinkite su broliais nariais, išsisklausinkite apie viską. Jei jau neprigulėsite, tai bent pažink tą organizaciją ir būk nors jos laikraščio skaitytojumi. Apsipažink su L. D. S. ypač dėlto, kad kitiems prirėmus galėtum patikinti ir dėlto, kad tos organizacijos priešai — socialistai ir laisvamaniai leidžia visokias paskalas apie ją, dergia ją, žemina ją; todėl nemažai gerų tautiečių gali išgirsti tų niekinimų, o tai tu mielas brolau būk mūsų geros organizacijos apgynėju ir prie-teliu.

J. K. Miliauskas.

P. St. Šimkaus veikimas

(Tasa.)

— Ką, atstovas manai apie Lietuvos ateitį!

— Mes Lietuvoje gyvenantieji manėme ir manome, jog po šitai kareli Lietuva susilaiks šviesesnės ateities. Kur mes neliktumėme, ar po Volketija ar po Rusija, visgi mes būsime visi drauge. Prū-

sų lietuviai turi materijalės kultūros, bet jiems stoka vadų, inteligentų. Didžioji Lietuva duos jiems vadų. Mūsų pusės kaimiečių stokuoja kultūros; ją ras pas savo brolius prūsų lietuvius. Aš įsitikinęs esmi, kad mūsų žmonės didžiūmoje išliks. Taip pat manau kad išgausime šokią-tokią liuosybę ir mūsų išeičiai, kurie turėjo del įvairių priežasčių prasišalinti, grįš į Lietuvą.

Labiausia pasitikėjimą į šviesenę Lietuvos ateitį suadina tai, kad tėvynėje ir jos pakraščiuose yra žmonių, kurie rūpinasi Lietuvos likimu.

— Ką, atstovas, manai apie Zemaitės laišką, šmeiziantį jūsų Draugiją?

— Ką aš manau ir ką kiekvienas lietuvis turi manyti apie toki "laišką" aš išdėsciau "Naujenose." Stebina mane labai jūsų amerikiečių laikraštija. Zemaitės pliauškimus pagavo tam tikro kryptinio laikraščiai ir išnešiojo po visus Amerikos užkampius. Aš šitą atsakiau ir tą laišką, "Naujenų" redakcija pasiege džentemoniškai, nors ir pasisakė netikinti mano žodžiams, bet indėjo. O kiti laikraščiai Zemaitės laišką perspaudino — gi mano atsakymą ne. Europos laikraščiai, kokio kryptimo jie nebūtų — to nepadarė. Tiesą sakant, prie kai kurių Amerikos lietuvių laikraščių reikia priprasti, nes iš karto nenaunų įspūdį daro tie pravardžiai, koliojimai vieni kitų. Bet tiek to, čia ne mano dalykas, jei bent kabinčiau iš estetiško atžvilgio...

mažais darbais pasitarnautų — Kaip Tamstai vyksta kampanija prieš šokius?

— Kaip pakalbų, žmonės sutinka su manim, kad šiuo nelaimiu metu nereikia šokti, ir pasižada nešoksi. Bet teko girdėti, kad ant rytojaus vėl kai kurie šoka. Aš kal-tinčiau už tai žymesnius vietų veikėjus ir intekmingesnius žmones; jiems reikėtų aiškų motul mūsų žmonėms: Dabar šokti — tai tyčiotis iš tų, kurie kenčia. Visos tautos, intrauktos karės sukurin, neraginamos išsižadėti šokių, gi mes ir mindžiojami šokame.

— Kaip vyksta darbas rengimo "Dainų Šventės"?

— Aš manau, "šventė" įvyks. Apie 600 žmonių jau yra pasižadėję dalyvauti ir pradeda rengtis. Pabaigęs kelionę po Ameriką užsiimsiu tuo darbu energingiau.

Gaila, kad čionai Bostone nesutikau p. M. Petrausko, bū-tume šitą smulkiau aptarę.

"DARBININKO" PASVEIKINIMAS.

Sveikinu darbininkų laikraštį. Sveikinu dienoje jo pasirodymo pasaulyje. Tegū Dievas laimina "Darbininko" pirmus žingsnius, kad toli nuo žengtų ir plačiai pasklųstų po mūsų grincias, kad būtų džiaugsmu ir pagoda darbininkų luomui. Laukėme jo pasirodant rankas išties, kupinomis linksmybės širdimis. Ir štai miela "Darbininką" it gražią kvietkele imame ir savo sukietėjusias ir suskerdėjusias nuo darbo rankas ir akimis gavėm jį visą ant karto praryti.

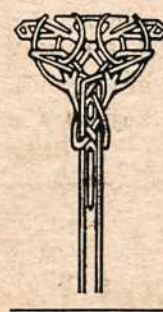
Broliai ir sesers darbininkai, susilaikėme savo tikro švietėjo, pasistatėme žibintuvą, kurs nušvies mums kelią geresnėn, šviesesnėn ateitį. Tegū to žibintuvo šviesa apšviečia visų darbininkų grintelles, tegū jįsai budina ir galvina kiekviename lietuvyje tą kibirkštėlę, kurią Visagalis užžibino. Tegū "Darbininkas" atgaivina tą Augščiausiojo kibirkštelę pas tuos, kurie į slopiną ar tai negeri gyvenimu ar tai netikusiais raštais.

"Darbininkas," naujas darbininkas, tegū stoji įsiai galingu taktininku katalikiškai spaudai.

Brangūs broliai ir mielos seseris, atsidarykite savo duris iki galo ir įsileiskite, priimkite viešingai tą brangų svečių, mūsų prietelį — "Darbininką."

P. Bražinskas.

Iš po Darbininko Plunksnos.

Apie Musų Reikalus.

Brolau darbininke! Lietuvi katalike! paklausyk mano balso, o pasikąsė pakaušį, apsvastyk savo galvelėje: kas tu esi? — tai tavo pirminis reikalas ir svarbiausias žingsnis pirmyn prie pagerinimo nuo būvio ir savo ateities.

Antras taip-pat svarbus labai dalykas, kurį kiekvienas iš mūsų brolių ir seselių atvejų-atvejais yra ištyręs ant savo sprando, tai išnaudojimas mūsų brolių.

Trečias-gi dalykas, tai išradimas ir pritaikymas būdų prašalinimui visų tų blogumų, o lygiai ingijimui gėrbūvio kaip pavieniems darbininkams taip apėlnai ir visam darbininkų luomui.

Pradėsim nuo pirmo. Kas aš esu? — koks kvailas klausimas iš syk išrodo! Juk ir mažiausias vaikas ir tas jau žino, kad jisai yra Jonukas ar Juozukas, paskui pienuo ar antrinkas, bernas ar amatninkas, fabrikantas ar biznieriū ir tt. Tai taip Lietuvoje, o Amerikoje svietelis dar gudresnis: prasimanė dar daugiau paskirstymų kaip to: darbininkai ir kapitalistai, krikščionys ir socialistai, darbininkai ir išnaudotojai. Tai mes apie tą kvailą klausimą biskį ir pagavokime.

Mes esame lietuviai, nes mūsų tėveliai ir bočiai, prabočiai buvo lietuviais, nes mes tarp save vartojame savo prigimtą lietuvišką kalbą ir lietuviškus papročius. Mes esame katalikai, nes mes tikime į Kristaus mokslą ir laikomės vienybės su Šv. Tėvu ir visa Bažnyčia ir esame apkrikštytiai. Mes esame darbininkais, nes mintame iš savo kruvino darbo.

Ogi kas mūsų neišnaudoja, kas mūsų nesikraudžia, kas mūsų prakaito ir sveikatos nečiulpia: — ar tai mainose, ar tai fabrikuose, ar šapose, ar ant farmų; ar ant žemės, ar po žemės, dūmuose, dulkėse ar ugnyje, o vis varguoli darbininke kas nors ant tavo sprando joja, kas nors ant tavęs loja, kas nors tavo galvelę kvaršina ir tavo sveikatą ir kraują čulpia.

Tūkstančiai mūsų brolių kasdien miršta, dar daugiau — galima sakyti visi nuodijasi visokia smarve tai kasyklose, tai fabrikuose, karštyje ir dūmuose ir dulkėse. Šimtai mūsų seselių, baltų lelijelių, pakliuvusių į nelemas aplinkybės nushysta į paleistuvystės bedugnę, bekovodamos už duonos kasnelį. Ir vargstame, ir žūvame visi tarytumei niekam neverčiamai — o juk mes esame žmonės, ir to paties Dievo sutverti, kaip ir visos svietas.

"Kaip buvo iš pradžios, taip bus ir visados" taip daugelis sau mintijate. O aš sakau, kad ne. "Kas atgyveno tai paseno, kas supuvo, jau sugriuvo, o kas piva, tai jau griūva, o kas bus? — pamatysim kaip naują pastatysim." taip sako lietuviškas priežodis, ir teisingai sako.

Svieto dabartinis socialis surėdymas nėra geras, alė seniaus buvo dar blogesnis. Dievas sutvėrė visus žmones vienokiais ir visi yra tarp savės broliais, tai iš kur-gi atsiranda ta nelygybė ant svieto: vieni nežino turto krašto, o kiti neturi nei tam sykiui ką pavalgyti.

Turtas tai yra sutaupytas darbas, arba darbo vaisiai; juo daugiau turto, juo daugiau darbo. Nesuskaitoma daugybė yra būdų vartojama ingijimui ir sukovimui turto, vienok neapsiriksimė, jeigu mes juos visus paskirstysime į tris skyrius: a) Teisingais būdais ir darbais ingijamas turtas; b) abejotinu teisingumu ingijamas turtas, ir c) turtas ingijamas skriaudžiant kitus. Iš ko aiškiai pasirodo, kaip iš vienos pusės ne visi turto liai kapita-

STEIGIA KNYGYNĖLĖ.

Brooklynio jaunimas žengia prie apšvietos ir tuo tikslu kreipiasi į visuomenę. Dalykas tame: L. Vyčių kuopa ir Vyčių kuopos skyrius kovotojų prieš alkoholi, taipogi Spaudos Draugijos kuopa ir Susiv. L. R. K. A. kuopa suvienyto mis jėgomis įsteigė knygyną — skaityklą. Gerb. kun. N. Petkus tam sumanymui pritarė viešingai tą brangų svečių, mūsų prietelį — "Darbininką."

Tai-gi kreipiasi prie visuomenės užuojautos — paramos

listai yra kraujageriais, niekšais, taip iš antros nevisi suvargę ir biednuoliai yra teisūs ir nekalti. Visa tai turėdami atmintyje toliaus lengviau galėsime apsvastyti svarbiausį mūsų klausimą — tai yra klausimą — apie pagerinimą mūsų buvio ateityje.

Tikėjimiškai skirstant žmoniją tai jinai skiriasi į tikinčius į Dievą ir į netikinčius. Kaip tarpe tikinčiųjų, taip tarp bedievių atsiranda žmonių geros širdies, kurie bando visomis pastangomis palengvinti darbininkų buvį. Ir zinoma, kas galva, tai protas, kožnas saviškus patarimus ir rodas duoda, o tu vargdieni darbininke tik ausis išskėtęs klausykis ir dėk sau gatavas gudrybes, jų sugalvotas, į savo smegeninę, ir tikėkis kad tuojaus pasibaigs visi tavo vargai ir bėdos ir jau būsi laimingas, kaip inkstas taukuose... Kaip tai būtų gerai, kad taip būtų istiesų — ale, varguoli taip nėra, o delko? Delto kad daugelis tų išsvajotų gudrybių visiškai negalimos yra įvykinti — nes yra neapraktiškos. O kai-kurios yra tyčia sugalvotos žmonių be sąžinės, be doros del sukvalinimo mūsų brolių.

Iš bedievių pusės tai socialistai, su socializmo tėvu Marksu prišakyje, labiausiai gijasi esą darbininkų užtarėjai ir apgynėjai. O iš krikščionių katalikų pusės tai "krikščionių demokratų darbininkų partija" su vyskūpu Ketleru prišakyje. Kaip tarpe vieny taip tarpe kitų yra vyrų daug ką nuveikusių del pagerinimo darbininkų buvio. Ir kadangi tiedvi abidvi sriovį stengiasi pagerinti darbininkų būvį, tai rodos reiktų visame kame ir sutikti ir veikti iš vieno; bet taip nėra ir negali būt... o tai del skirtumo pamatų, ant kurių remiamas ir visas veikimas. Ir taip: socialistai garsina maždaug šitaip: Dievo nėra, dūšios nėra, darbininkus kvailina kunigai, inkalbėdami jiems hauses po mirties... Atkime visus turtus iš turtolių, sugriaukime visokią valdžią, ir tvarką, — tai ir bus ant žemės rojus. O kad tai dasiekus tai reikia darbininkams viso pasaulio susivienyti į vieną socialistų partiją ir išverst visą seną tvarką — žodžiu sakant padaryti didžiausią revoliuciją.

Krikščionių demokratų partija užlaiko nepaliečiamybę šv. mūsų tikėjimą, platina tarp darbininkų apšvietimą ir susipratimą, draugias visokios pašėpos, vienu žodžiu rūpinasi visais darbininkų reikalais ir stengiasi juos pagerinti evoliucijos būdu — tai yra kad būtų kas karts vis geriausias ir geriausias. Na, tu dabar varguoli darbininke — katriems pritarsi, krapštyk pliką pakaušį, vargink sukarvąsiai galvelę prisidėjęs prie kaktos šurmbėjusią nuo sunkių darbų tirpstančią rankelę!

Mano nuomonė tai tokia:

Palikime socialistus visai šalyje, ant tiek kiek jie mūsų nekludys, tegul jiems Dievas padeda nuveikti kuodaugiausiai gero darbininkų labui ir atsiekt paragaut nors dalelę to žemiško rojus, kurio jie trokšta.

Mes katalikai darbininkai eisime savo keliais. Jau mes planą veikimo turime sugalvotą savo katalikiškų vadovų ir užtvirtintą Šv. Tėvo. O dabar tik tai mums reikia kuodaugiausiai vienyties į katalikų darbininkų Sąjungą. Juo daugiau toje Sąjungoje bus narių, juo jinau bus galingesnė ir daugiau naudos padarys mums.

Vienybė tai galybė, kalnus nuverčia, tvirtoves išgrauja. O kaip mes būsime galingi — tada ir mūsų padėjimas bus geresnis. Ir tada darbdaviai ir kapitalistai mūsų neskriaus — nes žinos, kad darbininkai — tai didžiausia pasaulio galybė — o žinoma, kad galingo visi bijo ir prieš jį nusilenkia, kad ne iš meilės, tai iš baimės. Šiandien sudievu, kitą syk daugiau pagalvosime.

F. V.

tam prakilnam tikslui. Laikraščių leidėjai gal, sulig išsi-galėjimo, paaunks savo gerb. laikraštį į musų knygyną, o knygiai gal malonės bent kiek savo knygelių paaunkoti. Tai-gi ir visi kiti inteligentai gal, kuomi kas galėdamas, parems, už ką bus labai dėkinga toji jaunimo rengėjų grupa.

Kas kuoni malonės tą užmanymą paremti, teiks isisųstį šėkanėiu adresu:

J. K. MILIAUSKAS,
120 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Greit pasenėsi, kai daug žinosi.

Kad prie darbo kaip gaidys, tad prie valgio kaip arklys.

Gali mesti dešrą, kad žinai lašinių paltį nukrisiant.

Gulėdamas liuobsi arkį — stačias važiuosi, stačias liuobsi — miegodamas važiuosi.

Nebūk saldus — nuryš, nebūk kartus išspjaus.

Kas Girdėti Lietuvoje.

LIETUVIAI VIRSTA ELGETOMIS.

"Rieč" (rugpj. 19 d.) praneša apie nesvietišką lietuvių pabėgėlių padėjimą. Rašoma:

"Vargu bau kokie nors kiti pabėgėliai daro sunkesni įspūdį, kaip tie, kurie bėga iš šiaur-vakarinio krašto.

Iš Kuršo gyventojai bėgo išangsto ir išsivežė veik visas savo gėrybes. Tik iš kaikiurių vietų prisiėjo bėgti netikėtai. O Kauno ir dalies Vilniaus gub. gyventojai pabėga elgetomis.

Vakar pasiturintis ukinin-kas, šiandien bėga basas, kaip elgeta.

Eilių eilės alkanų pabėgėlių teka Vilniaus link. Paprastai mieste komitetai pama pabėgėlius savo globon ir pirmu dalyku juos vaigduina. Bet dažniausia būriai pabėgėlių dabėgę iki miesto, suseda ant dukinos žemės ir atsirišinėja savo tarbas.

Tuoje apie jį apstoja būriai miestiečių ir uždavineja tušius klausimus, pabėgėliai nenoriai atsakinėja, muma po truputį išvaikšėja, o pabėgėliai veiksiai toliau. Daj pabėgėlių aprūpina Vilniaus komitetas, sueško darbą, bet dažniausia stengiasi atsikratyti nuo jų ir nugabenti toliau. Veik visi pabėgėliai, atkakusieji iš Vilkmergės, Panevėžio, Dvinsko, pasakoją, kad miesteliai ir kaimai po keletą kartų pereidinėja iš rankų į rankas. Taip kad iš ryto žmogus nežina kieno valdžioje būsi vakare — vokiečių ar rusų. Vokiečių žvalgai taip staiga kartais atlekia, kad nėra kada nei kur pabėgti. Gerai, jei vien maistą paima, bet dažnai pats turi nukentėti. Todėl žmonės ant visako verčiau moja ranka ir bėga, kad sveiki pabėgtų. Kitas dar pasigriebia ant greitųjų duonos, porą baltinių, pinigų, jei turi, persižengia ir dui, kur akys mato ir kojos neža."

S. Zubčanov, perdėtinis komiteto sušelpimui pabėgėlių iš Kuršo ir Lietuvos, per rusiškus laikraščius atsisaukė, kad visuose punktuose Rusijoje, kur tik bus nugabenti pabėgėliai, kad vietos gyventojai jiems prigeltų. Iš savo pusės S. Zubčanov darysias ką galėsias pabėgėlių palengvinimui.

Kas čia girdėti.

BROCKTON, MASS.

Didžiausias avalų dirbtuvės. Šisai miestas nėra skaitomas didžiausių miestų tarpe. Jame tėra apie 65,000 gyventojų. Bet kai kuriais dalykais jis atsižymi labiau už miestus didesnius už jį. Jis labai sparčiai auga savo gyventojų skaičiu. Jis atsižymi didžiū progresyviškumu. Į jį pasaulis žiūri, kaip į didžiausią apvalų siuvėją. Jame apsigyveno daug ir mūsų vieniščių. Užtat ir laikraščiuose visokių kalbų ir visokių rūšių žinių apie Brocktoną dikičiai užsia. Suprantu kad nei "Darbininkas" nepamirš šį šėverykų miestą.

Darbai čia beveik visi tai siuvinimas avalų. Randasi mažos dirbtuvės ir kitos rūšies, bet ir jos ribasi su avalų darbu, nes jos tai prirenčia šėverykų dirbtuvėms medegą, arba įrankius. Užtat šis miestas neklaidingai yra vadinamas avalų miestas.

Apaus Europos kareivius. Darbai pirmiau, kaip ir visur, čionai labai silpnai ejo. Dirbtuvės tik po kelis šiaučius te-dirbo. Ir tie patys ne po pilną laiką. Bėdos atlankė nevieną žmogų. Kaip kam net ir badas pasirodė akysna. Bet dabar Brocktono dirbtuvės, dirbdamos Europos kareiviams batus, labai sujudo. Visi gauna dirbti, kas tik panori. Mat dirbtuvės, kaip po Fiedo, Eaton ir k., eina ir dieną ir naktį. Vieni darbi-

nas. Tėvai, nors labai mergaitė užžiūri, bet padarė klaidą duodami jai vaisių. Gydytojai užgynė mergaitę (ir abelnai vaikams) duoti vasaros kaitrų laikę sunkių vaisių, k. t. bananių, slyvų, mėlynių.

Mirė jauna moteris. Rugpj. 26 d. tapo palaidota Stanislova Kaniauskienė (Vaitėkaitė). Buvo tai jauna moteris, kė 20 metų. Metai tik kaip ištekdėjo už Jono Kaniausko. Pasirgo tik 4 dienas ir mirė. Ji buvo prieš gimdymą. Doktorai per operaciją vaiką išgelbėjo o motinos negalėjo. Laidotuvės buvo su bažnytinėmis apeigomis.

Tautiškame Name Lietuvių piliėčių dr-ja buvo surengus prakalbas. Kalbėjo ponas Jakavonis. Buvo prisidėjus ir Brocktono majoras kalbėti. Bet negalėjo prižadą išpildyti būdamas Bostone gubernatorių Dienos pokilyje.

Vaiko kantrumas. 13 metų vaikas išryto turėjo sunkią operaciją. Doktorai apmarinę, išėmė jam labai ištinusius pažandžius (tonsils) ir 4 dantis. Po pietų išėjo vaikas pasivaikščioti. Doktorai buvo Dacey, Supien ir Gammon.

Rugpj. 25 d. atsibuvo "Lietuvių Jaunuomenės Kliubo piknikas. Pelną nedaug piknikas teatnešė, nes piknikai atsibūna kiekvieną subotas vakarą. Rugpj. 27 d. tuoj po pietų Vyričiai turėjo susirinkimą. Nutarė paimti du didelius trokų Worcester'io išvažiavimui.

Šį patį vakarą Blaivininkų vie-tinė kuopa laikė savo prakalbas. Buvo prakalbose ir neblaivininkų. Kalbėjo klebonas, Virmauskis ir keletas narių iš pačios kuopos. Galop buvo atidarytos diskusijos, jas atidarė pirm. penelė Kašėtai-tė. Bėsa gabijų kalbėtojų pačioje kuopoje.

Parapijos piknikai pavyko. Rugs. 4—6 d. atsibuvo parapijos naudai piknikai. Oras patikė labai gražus. Darbininkai gerai pasidarbavo: žmonės skaitlingai lankėsi. Pelną susidarė apie \$125.00. Gaspadoriavo ponas Vismantas.

Rugs. 5 d. atsibuvo nepaprastos apeigos bažnyčioje. Per pirmas 5 mišias 8:30 v. blaivininkai visi drauge (in corpore) priėmė Šventą Komunią. Galop po mišias klebonas pasakė įspūdingą pamokslą. Gyrė juos ir ragino kitus į Blaivybę. — "Blaivybė pradžia visų tobulių" sakė pamokslininkas. Antros Mišios — Suma buvo su asista. Klebonas buvo celebravęs, Virmauskis diakonų, Juskaits subdiakonų. Užsibaigus Sumai, klebonas per-tvarkė, pats šulietuvins, kardino O'Connell pastorą (laikė savo diecezijai). Laiškas yra parašytas prakilnio rašėjo ir gar-saus oratoriaus. Jis buvo taipgi tokio pat gabiai išverstas į lietuvių kalbą ir perskaitytas savo parapijoms, butent išvertė gerb. kun. Urbanavičius. Žmo-nės atydziai klausė laisšką. Buvo tai didžios vertės pamokslas. Ant galo buvo palaiminimas Švenčiausio Sakramentu. Veselių užsakyta daug. O iš vakaro jau susižiūbavo keletas porų.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunaisi senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Vyčių išvažiavimas. Atėjus Darb. Dienai Vyčiai kuoankščiausiai nubudo, nes tai buvo jų nuo senai rengiamo išvažiavimo diena. Susirinko prie Šv. Roko svetainės virš 60, susikimė ir du didžiuliu troku ir nužė į Worcesterį. Išdumė 6 val. iš ryto. Worcester'yje jie buvo draugiškai priimti. Worcester'io Vyčio. Ten jie dainavo šaukė savo šauksmus, žaidė, grojo base-ball, statė veikalą "Guminiai Batai." Ir po to vakarą 9:20 leido Worcester'į ta visą 9:20 v. Parvažiavo namo į Brocktoną išryto 3:35 v. linksmi ir sveiki tik neapsakomai paislę. baseball išlošė broktoniškiei Lenktyne Worcesteriečiai. Vis-

kas puiku, viskas gražu buvo šioje linksmoje Vyčių Dienoje, Worcester'yje. Brocktoniškiei vyko visur. Jie nepamirš šio tolimo išvažiavimo.

Reporteris.

PHILADELPHIA, PA.

Darbai.

Darbai šiuo sykiu čia ima vis geriau eiti. Geležies dirbtuvės, kurios per tulą laiką beveik visai buvo sustoję, nūn dirba ir kas diena po keletą naujų darbininkų priima. Galima pasitikėti, kad vėl visi senieji darbininkai gaus savo darbus.

Cia yra didelės eukraunės, gaunamos, odų dirbtuvės, garlaivų dirbtuvės ir daug įvairių kitokių dirbtuvių. Iš jų visų, kuriose daugiausia ir nuolačiausia lietuonių dirba, yra tai cukraunės.

Daug lietuvių ir lietuvių uždarbiauja valgyklose, hoteliuose. Kai kurie net puikias algas ima. Gerai uždirba virėjai, virėjos ir kiti darba mokantieji.

Bizniai.

Lietuvių biznyje yra nemažai. Pagal skaičių pirmoji vieta yra mėsaininkai, antroji suakininkai, trečioji — rubsiuviai, paskui eina kitokie bizoniai: krautuvinin-kai, kurpiai, barbariai. Sunktu pasakyti koks jų skaičius yra. Daugiausia žinoma apie tuos, kurie pirmą arba paskutinę vietą užima. Indomus dalykas, kad čia tėra tik vienas lietuvis grabininkas.

Merguna nelaimę sutiko.

Viena lietuvaitė B. neseniai grįžo namuolei iš pamarės. Vagone atsitiko šitaip: iš kitos merginos skrybelės kyšojo spilka. Einaut po šalį lietuvaitė išsidūrė į tą spilką. Išdūrė į veidą. Nūn ištino visas veidas. Nežinia dar kas iš to išeis. Kaip tai netikėtai žmogus nelaimę sutinko.

Antra nelaimė.

Juožas Margevičia sutiko nelaimę dirbtuvė. Jis dirbo Harrison Bros and Co. White Lead, Paints and Chemicals dirbtuvė. Jisai pakliuvo prie kokios ten nepaprastos mašinos ir jam nužnybė koją. Nūnai sunkiai serga. Doktorai tikrina, kad išgytys. Bet kojos visvien nebeturės. Dirbtuvės užveiza labai jo gailinasi, kaip ištikimiamuo darbininko. Tai-gi turėtų kompanija tinkamai sušelpiti tokį dorą vyrą. J. M. buvo neseniai vedęs. Galima įsivaizduoti, kokias karčias valandas turi jo jauna žmonelė.

Cia yra daug ligoninių ir kone kiekvienoj jų galima rasti lietuvių. Kai kurioj po vieną o kai kuriose karšti po kelis lietuvius. Ypatinga, kad daug yra sergančių džiova. Kad lietuviai pasistengtų, tai ir savo ligoninę įsitaistytų. Savoj ligonijai geriau būtų aprūpinti.

Kur tik lietuvių nėra.

Didžiausiam Philadelphiae paklėjime, vadiname Eastern Penitentiary, randasi apie 15 lietuvių. Tame kalėjime jie tūnoja už įvairius prasižengimus. Kai kurie nuteisti ilgiems metams, yra keletas nuteistų kalėjimam iki gyvos galvos. Čia kalėja ir Petrikonis, juodrankiškų laisčių rašytojas, ir kun. Kudirkos klebonijos dinamituotojas.

Iš dr-jų judėjimo.

Richmond šv. Jurgio dr-ja ir taip korporacijos lietuvių namuose surengė p. Šimkaus prakalbas. Aukų sudėtą \$125.18. Tik pabaiga ne kokia tebuvo. Mat apie prakalbas nebuvo pranešta policijai ir policiantai atėję ėmė stabdyti programą.

Socialistų kuopa tokiame pat tikslui buvo surengus prakalbas. Del negalės p. Šimkus neprabuvo. Tai socialistai tiesiog iš kailio ėmė nerstis. Koiknojo ne vien p. Šimkų, bet įmaišė ir kun. Kemėšį ir LDS ir tt. Įsiskarščiavę, norėję p. Šimkui apšaukti boikotą. Bet tas neįvyko ir pasitenkino p. Šimkui laisžiai įdaviu.

Rugpj. 17 d. Šimkus kalbėjo šv. Kazimiero salėj. Žmonės buvo nevien patenkinti, bet ir sugraudinti. Aukų sudėjo \$330.76. Prakalbos įvyko T. Fondo skyrė dēka.

Pramoga ant tyro oro.

Šv. Kazimiero parapija buvo surengusi pramogą ant tyro oro. Pramoga tęsėsi nuo rugpj. 31 iki rugšėjo 21 d. Prie to daugiausia truso padėjo vyčiai ir kitos katalikiškos dr-jos. Lankėsi žmonės pramogon gerai. Vieni iš žingeidumo, kiti savo gi-

liukų išbandyti ir tt. Buvo šėlmavutų žmonių, kurie su netikrais pinigais stengėsi įsiskverbti ir tiktus nusipirkti. Pabaltinę centą, davė už dešimtuką. Tai gėda.

Prasidėjo mokslo metai.

Rugsėjo 11 d. Philadelphiae diecezijos seminarijoj prasidėjo mokslo metai. Jūs auklėtiniai apledo mus ir visuomenę ir užsudarė milžiniškuose mūruose.

Be minėtos mokslo įstaigos yra čia Catholic High school ir St. Joseph's High school and College, kuriose lietuvių jaunuo-lių mokina. Tose mokyklose mokslo prasidėjo jau rugsėjo 2 d. Kiti lietuvių moksleiviai lankosi viešajose mokyklose, kurių čia apšėiai yra.

Tie moksleiviai yra ne vien vietos lietuvių, bet yra jų pribuvusių ir iš kitų miestų ir kolonijų. Daugiau moksleivių yra iš kitur pribuvusių, negu iš vietos lietuvių.

Apsivedimai.

Pastaruoju laiku apsidėdė Aleksis Gudonis su Anelė Vieu-nyte, Justinas Vitkus su Barbo-ra Rudaite, Jonas Juodvalkis su Step. Kūlinskijė, Konstantas Gedvilas su Elena Rusteikaite, Vincencas Bolsis su Agota Freitikaite. Gražaus sugyvenimo naujos porėlės.

Mirė.

Persiskyrę su šiuo pasauliu Augustinas Gaidžiūrgis. Paliko savo prietelką su trimis vaikais. Vėlonis prigulėjo prie Šv. Kazimiero dr-jos ir dikičiai del jos yra pasidarbavęs. Palaidotas rugsėjo 4 d.

Dar naujiena.

Viena gudragalvė, "apsiśvietusi" "Kovos," "Keleivio" mokslo ir gyveno laisvai ir juokėsi iš tų, kurie jai nepritare. Kad jau laisvai, tai laisvai gyventi, kuo čia varžytis kokiais ten doros ar kitokiais įstatymais. Savo krautį ėmė didinti svetimaus daiktais. To tokio laisvo gyvenimo nabagysai neteko laisvės. Kelinta su vaitė, kai jau sėdi belangė. Atsargiai su ugnimi, t. y. su laisvo Kriaučius.

NEWARK, N. J.

Kalbėjo p. Šimkus.

Rugpj. 28 d. š. m. čia pas mus lankėsi Lietuvių Dr-jos nuo karės nukentėjusiems šelpiti pasiuntinis p. St. Šimkus.

Vakare, p. St. Šimkus laikė prakalbą, kurią parengė vietos T. F. komitetas. Įžanga buvo 15 c. Publikos pasiklausyti prakalbų prisirinko pilna šv. Jurgio dr-jos svetainė. Be to dar šv. Cecilijos ir Vyčių maitysias choras puikiai sudainavo keletą gražių dainelių. Pats vakaro surengimas galima sakyti atnešė didelę naudą. Publika, kuri klausėsi, išgirdo daug įausmingų, žadančių tēvynės meilę žodelių. Newarkiečiai, nors ir visada labai duosnūs visokiems labdariniams tikslams, bet išgirdę p. St. Šimkaus papasakojimą apie jų brolių, pasilikusių tēvynėje vargus, aukų sudėjo virš \$250.00. Pačioje svetainėje surinko su įžangos tikietais \$239.85. Bet daugelis su savim pinigų neturėjo, tai paskui sunė.

Merginų duosnumas.

Turiu pažymėti, kad mūsų merginos labai atjaučia tēvynės vargus. Kai kurios aukavo po \$10.00, po \$5.00 ir tt. Kitos vėl visokiais būdais iškaujo ir iš labai sutingusių tēvynę šelpiti vyruku.

Socialistų duosnumas.

Negalima pasakyti, kad ir mūsų socialistai nieko nedavė tēvynėj vargšantiems broliams, kur tau. Tik 7-ni, kurie arčiau marmalienių laikosi, taip sau šypsojosi iš aukautojų. Bet vienas minkštatis, tai pats mačiau kaip didelį centą įvargino į rinkėjo skrybelę. Ką padarysi, kokie žmonės, tokie ir papročiai ir širdis.

Naudingos Prakalbos.

Rugpj. 29 d. šv. Uršulės gelbinė draugija buvo surengusi prakalbas. Kalbėtojai buvo pp. A. Staknevičius ir K. Česnulevičius. P. A. S. savo kalboje nurodė kai kurias pas lietuvius įsivyravusias blogas ydas, kaip tai girtuoklystę, nešvarumą namuose ir ragino rašyties moterims katalikėms prie katalikiškų dr-jų, o laisvamaneis ir socialistėms prie savų. P. K. Česnulevičius (tiesų skyriaus moksleivis) kalbėjo a-

pie šeiminių gyvenimą, jo reikšmę ir priedermę. K. Č. kalba galima pasakyti buvo labai turininga, pilna gyvumo ir jausmų. Ir kalbėdamas išdėstė dalykus giliai ir suprantamais bruožais taip kad kas sykis paduoda naujų minčių, kas klausytojai neįvaro nuobodumo, bet sukelia norą vis daugiau išgirsti.

Šv. Uršulės dr-jos stovis.

Šv. Uršulės dr-ja gyvena jau 16-ti metai, bet iki šiol jokio pasisekimo savo praieityje neturėjo. Skurdo riejos, pešėsi ir tt. Narių skaitlius nei kiek nesidaugino. Priežasatis buvo ta, kad pati nors šv. Uršulės pasivadinus dr-ja, neturėjo, vienok, padėjus tvirtu pamatu, ant kurio dr-ja galėtų remtis. Socialistės traukė į savo pusę, katalikės į savo; ką vienos tvėrė, tą kitos griovė ir taip viskas ėjo pragaištin. Bet dabar viskas virto kitai. Katalikės, nors po tiek laiko susiprato, pamatė kad socialistės ne jų draugės ir draugiškam darbe su joms vienybėj gyventi negalima. Tai-gi paskutiniū laiku, pertaisydamos savo konstituciją ant tvirtai krikščioniško pamato, pašalino iš savo tarpo visas katalikių darbą trukdancias nares ir draugijos gyvenimui iš naujo prasidėjo rimtu tartiniu darbu. Kiekviena katalikė, šiandien prigulinti prie šv. Uršulės dr-jos, gali drąsiai daruotis, joje kaip tikrai katalikiškoje draugijoje. Po minėtų prakalbų tuojaus prisirašė 14 naujų narių.

Ir choras dainavo.

Dar pamiršau, kad prakalboje šv. Cecilijos choras sudainavo keletą dainelių ir keletas mažų mairgačių vaizdingai pasakė dainų eilių. Dabar kas link prakalbų tvarkos. Nors mūsų moterės ir labai geros, bet jei sakti čia varžytis kokiais ten doros ar kitokiais įstatymais. Savo krautį ėmė didinti svetimaus daiktai. To tokio laisvo gyvenimo nabagysai neteko laisvės. Kelinta su vaitė, kai jau sėdi belangė. Atsargiai su ugnimi, t. y. su laisvo Kriaučius.

Tisa, vaikučiai maži, bet nevieną ramybę mylintį žmogų šprašė po duris Pas mus visur ir visada yra paprotis kodaugiau sia vaikučių atsivesti. Bet šiose prakalbose ir tų vaikučių būvo jau perdaug. Turbūt del to, kad moterių prakalbos buvo. Tai kiekviena vis nori pasirodyti ir iširti kurios vaikutis greičiaus perbėgs per svetainę. Nebloga, kad atsivėda, bet mūsų moterėlės, atsivėdę vaikučius, tik šiek tiek turėtų pridaboti, pasigailėdamos vien kalbėtojų ir ant scenos veikiančių aktorių.

Vargonininkų susivažiavimas.

Rugpj. 30 ir 31 d. Newarko atsibuvo Amerikos lietuvių vargonininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir p. St. Šimkus. Iš tos priežasties panedėlio vakare 30 d. buvo prakalbos ir dainos. Publikos susirinko nemažai. Kalbėjo p. St. Šimkus apie dainas ir kokią jos turi reikšmę mūsų tautos atbudime ir tt. Kalba labai klausytojus sužadino ir sykliais prajuokino. Mat kalbėtojas kalbėjo daugiausia ir chorų vedėjas ir dainininkus, kurie stovėjo ant pagrindų susitvarkę dainuoti. P. St. Šimkus, ragindamas vargonininkus kad jie mokindami savo chorą, stengtūsi dainininkus išmokyti netik dainuoti, bet kad kartu rūpintūsi dainininkams išaiškinti, įkvėpti dainos reikšmę. Todėl papeikė tuos dainininkus, kurie, išėję ant scenos dainuoti ar po dainų visados vartoja anglišką kalbą. Paskui pats dirigavo chorui rodydamas, kaip reikia diriguoti ir kaip dainininkams suprasti chorvedžio dirigavimą. Po dainų dar p. St. Šimkus paskambino ant piano ir tuo vakaras užsibaigė.

Tai tiek šiuom sykiu žinučių iš mūsų kampelio.

Volungėlis.

NORWOOD, MASS.

Atskalūnai iš kailio neriasi.

Šio miestelio lietuviai katalikai pradėjo statyti bažnyčią ir mano, jog jau bus pabaigta lapkričio mėnesyje. Bus apacioje didelė svetainė. Užtat išlaidos didelės ir visokiais būdais stengiasi, kaip galint daugiau pinigų surinkti. Štai rugsėjo 3-4-6 d. turėjo fėrus. Žmonių lankėsi daug, manoma atsiliks daug pelno, nes žmonės labai tam darbui prijaudė ir kiek galint aukojo savo centus. Tat matydami mūsų socialistai žmonių tokį duos-

numą, iš kailio nabagėliai neriasi. Štai 5 d. rugsėjo Labdarytės dr-ja į kurią priguli beveik visi cecilikai, išmėtė apgarinimus ir šaukia katalikus į diskusijas ir padėjo tēmas: "Ar Norwood'o lietuviai katalikai pasistatys bažnyčią sau ar kitiems?" antra tema: "Ar kunigai eina Kristaus pėdoms?" ir dar padėjo pasargą katalikus, girdi kad ir kunigas draus, tai neklausyk.

Žmonių prisirinko dikičiai, kaip tik prasidėjo diskusijos, tai š Labdarytės nekurie nariai reikalavo, kad diskusijos būtų uždaros, nes esą tokios tēmos dr-jai padarys gėdą. Pakilo triukšmas, bet aptilus vėl prasidėjo diskusijos; žinoma, mūsų cecilikaičiai stengėsi visokiais būdais užmėtinėti, bet katalikai ant jų užmėtinėjimų atsakinėjo ir prirodė su kokių tikslu taip daro, taip-gi ir antrojoje temoje taip buvo prasti užmetimai; pavyzdžiui kaip Paskarklis užmėtė kunigams, girdi jie eina Kristaus pėdoms tai kodėl jie nedaro stebūklų, kaip Kristus darė; žinoma, katalikai matydami tokius kvailus užmetimus atsakinėjo su pašiepimu. Ir taip nabagėliai liko "subytyti," kad dabar net patys gėdiasi parengę tokias diskusijas, tas bus nesvarbu, kad but surengę tokias diskusijas cecilikai, bet kad Labdarytės dr-ja ėmėsi to darbo, tai užsitraukė gėdą ant visos draugijos.

Štai 6 d. rugsėjo mūsų cecilikaičiai surengė maskaradų ir bačių, nusisamdė drabuzius vieni pasirėdė į veimus kiti į kitokius. Dabar didžiuojasi, kad atliko labai gerą darbą dėl darbininkų, kad šieuo tiek pinigų aut meko. verčiau būtų tuos pinigus paaukaavę nukentėjusiems nuo karės. Nebut įstabi, kad taip būtų padarę vieni cecilikai, bet labai gaila, kad prie jų prisidėjo ir mūsų oizmierių moterys ir dar rados save statusi apsiśvietusiomis, tai yra ištikro gėda. Darbai eina suuo tarpu gerai, uždabro cionais nuo 8—9 dol. ir daugiau.

Pipiras.

HARRISON, N. J.

Pramoga parapijos naudai.

Rugsėjo 6 d. šio miesto lietuvių buvo padarę autingą. Buvo išvažiavę į Maple View Grove, Hilton, N. J. Tą pramogą surengė parapija ir pelnas buvo skiriamas parapijos naudai. Buvo kartu ir paminėjimas 25 metų sukautusius kunigystės kun. P. Jakščio.

Oras buvo gražus ir žmonių buvo daug prisirinkę. Reikia tikėtis, kad pelnas bus nemažas. Prie surengimo to išvažiavimo prisidėjo gerokai vietos bizoniai. Buvo žaismių, visokių špūsų išdarinėta, buvo daug juokų ir gyvumo. Kai kam už pikniką reikėjo tris boles mušti nigerini kakton. Nigeriui nepataikė ir bolės švilpė į žiurętojus. Buves Autingė.

BROOKLYN, N. Y.

Cukraunų darbininkai sustreikavo.

16 d. rugsėjo Arbuklio cukraunės darbininkai išėjo ant streiko. Sustreikavo keletas tukstančių darbininkų. Darbininkai reikalauja didesnių mokesčių ir trumpesnių valandų darbo. Iki šio darbininkai dirbdavo nuo 12 iki 14 valandų. Mokesčių budavo 17 c. už valandą. Dabar reikalauja 8 val. darbo ir \$2.50 ant dienos.

Sužeidė prakilnų lietuvių.

14 d. rugsėjo tapo automobiliaus suvažiavimas p. Pranas Rimkus. Jisai važiuo ant dviračio per Bedford Ave. ir iš užpakalio užvažiavo automobilius parmušdamas p. Rimkų po ratais. Automobilius, pagriebęs Rimkų po ratais, tempė per didelį bloką, bet ant laimės nesunkiai tesužeidė. Pagulėjęs dvi dieni ligonbutyje, parvažiavo namo. Dabar p. Rimkus ieško keno tas buvo automobilis, kad užvedus provą. Pranas Rimkus yra žinomas brooklyniečiams kaip solistas dainininkas operetose ir koncertuose, taip-gi veiklus Tautos Fondo skyriaus narys.

Tversis judamų pav. dr-ja.

Girdėtis, kad šią žiemą žada susitvirti lietuvių kompanija, rodytumi judamų paveikslų. Šioji kompanija žada užsijieti praplatinimui paveikslų apie blaivybę

ir taip-gi įkurti paveikslų dirbtuvę, kur bus imama lietuviškos komedijos ir ašelai lietuvių gyvenimas Amerikoje.

Sujudo teatralės dr-jos.
Artinantis žiemos sezonui, Brooklyn'o draugijos pradeda ruoštis prie lošimo teatrų ir koncertų. Vienas iš didžiausių Brooklyn'o chorų "Harmonija" rengiasi pastatyti ateinančio mėnesio pabaigoje naują M. Petrausko operetę "Velnias Išradėjas." Šis veikalas labai gyviai nupiešia girtuoklystės pasekmes ir kaip velnias išrado degtinę.

"Lyros" choras Maspethe rengiasi statyti 9 d. spalio "Kerštinga Meilė." Šv. Jurgio parapijos choras statys šiame rudenyje "Audra Giedroje." Šv. Jurgio parapijos salėje. Diena dar nenuskirta.

Katalikų Iškilmės.
28, 29 ir 30 dienomis bus Brooklyn'e Katalikų Federacijos Kongresas. Pirmą dieną Kongresas pradės su pamaldomis Karalienės Aniuolų bažnyčioje. Sešios bus Apreiškimo P. Šv. parapijos salėje. Pirmą vakarą po sesijų bus prakalbos, o ant rytojaus vakare toje pačioje salėje, bus vaidinamas veikalas "Į Mokslą." Vaidins Karalienės Aniuolų parapijos mokiniai. Po lošimui bus dainos solistų ir choro.

Darbai gerėja.
Darbai Brooklyn'e kaskart eina gerin. Nekurios dirbtuvės negauna darbininkų pakaktinai. Kriauciai dar nevisai pilnai dirba, bet žada pradėti pilną laiką dirbti.

Brooklyn'o Korespondentas.

Vietinės žinios.

PALAIODOTA VALENTAS.

Pereitą nedėlią, rugs. 19 d. palaiodota Albinas Valentas, apie kurį jau pirmame "Darbininko" numeryje jau buvo minėta, jog vargiai begagis.

Po pietų buvo gražiai atlidėtas į Šv. Petro bažnyčią. Bažnytinės laidojimo apeigas atliko kun. F. Kemėsis. Prie to pasakė pamokslą, kuriuo visus buvusius šventykoje sugraudino.

Atiduoti paskutinį patarnavimą buvė suvažiavę daug žmonių.

Ten Buvęs.

PRASIDĖJO MOKSLO METAI.

Bostono katalikiškojo kolegijoj prasidėjo mokslo metai rugsėjo 21 d. Iš viso užsirašė 500 mokinių. Naujų įstojo 20.

Ateinantį pamedelį kolegiją aplankys ir kalbą pasakys kardinolas.

Petrograde Banino restauracijoje padaryta krata, nes buvo padaryta krata, nes buvo patėmyta, jog iš tos valgyklos girti žmonės išeina. Pasirodė, kad joje buvo pardavojama vynas, degtinė, konjakas. Už stiklėlių arieklos imta po 1 rub.

Texas valstijoje šiemet labai gerai užderėjo saldžiosios bulvės. Busiū 10,000,000 bušelių. Valstijos gyventojai tesunaudoja 5,000,000 bušelių. Kas liks, tai bus išgabenta į kitas valstijas.

Nuskandinta Anglijos garlais Linkmoor. Garlais tik pernai buvo pastatytas. Jurininkai išsigelbėjo.

Kansas City, Mo. buvo toks nuotikis. Prie stoties šale vieno storo, diškio žmogaus stovėjo nigerka Green. Netikėtai paputė vėjas ir nuputė nuo drūkio skrybėlė. Storpilvis klipitai, klipitai per gatvę. Visi susijuokė, o niegkra tiek juokėsi, tiek kvatojo, kad kuomet jau praėjo 1 val. ir 45 m. tai pribuvo ambulansas su daktaru. Daktaras uždavė morfinos ir nigerka nustojo juoktis.

PAIEŠKAU

Anna Luke, gyvena čionai So. Bostone. Mergina apie 25 m. senumo, šviesių plaukų, apie 5' 6" pėdų augšio. Dirbo pas A. E. Baker, Summerville, Mass. privatiškojo šeiminio.

Ji pati ar kas kitas malonėsite man pranešti jos pilną antrašlę, nes yra labai svarbus reikalas ir jei neatsisakysiu trumpą laiką, tai bus pranešta į policiją apie jos dalyką.

Adresuokite:

LITHUANIAN AGENCY,
315 Broadway, So. Boston, Mass.

SAVAS PAS SAVĄ.

REMKITE SAVIŠKIUS.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėją šių dalykelių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikų, metalinių, anameliuotų ir padengtų celuloidu.

Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam panašius daiktus.

Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistškai.

Adresas:

M. A. NORKUNAS,
166 Melrose St., Montello, Mass.

NUSISKUSTI IR NUSIKIRPTI PLAUKUS UŽEIKITE PAS MANE.

Pirmas lietuvis barberis So. Bostone. Jau 15 metų kai tame amate esu. Katrie dar nebandėte, arba nežinojote, tai užeikite dabar. Kam jums eiti pas kokius italijonus, kam jums svetintaučiai apie veidus turi grabalioti. Skutimo ir kirpimo darbą geriau atliks lietuvis. Tegū lietuviškos rankos apdailina jūsų veidus ir galvą. Darbas bus gerai atliktas.

Pas mane yra ir maudynės karštame vandenyje galėsi išsiplukinti.

O jei kas iš jaunų, gerų lietuvių su manys vesti, įsigyti sau gyvenimo draugę, tai tokis vyras vestuvėms gali gauti pas mane puikių, gražių mirtų.

Vienas jaunas vaikinąs reikalingas mokintis barberystės. Tokis tegū ateina arba atsišaukia laišku indėdamas 2 c. stampe.

D. GALINIS,

224 Broadway, So. Boston, Mass.

Pranešimas.

Pranešu visiems lietuviams, kad aš užsiimu farmų ir namų pardavinėjimu.

Parduodu farmas aplinkė Boston'o ir kitų didelių miestų.

Turiu farmų su visu įrengimu, gyvuliais ir gatau "biznių," o kitos tik žemė ir triobos. Taipgi parduodu žemes be triobų, kainą nuo \$10 iki \$200 už akrą. Žodžiu, turiu visokių farmų, didelių ir mažų, pigių ir brangesnių.

Parduodu ir namus, So. Boston'e, kuriuos galima pirkti visai mažai įmokant.

Kas norite pirkti kokią nuosavybę, tai ateikite ar rašykite o gausite teisingą patarimą ir patarnavimą.

Pasarga:

Parsiduoda farma už visai nužemintą kainą. Šita didelė farma turi 50 akrų derlingos žemės; geros triobos. Viena mylia nuo miestuko, treinu, ir karū, keturios mylios į didelį miestą, kur yra daug dirbtuvių ir dirba daugybė lietuvių. Kas pirkis dabar tą farmą, tas gaus 8 geras karves, arkli, daug vištų, visus farmos įrankius, pilną barnę šieno ir kitų pašarų kurie yra dar ant lauko. Su viskuo kainą \$4500.

A. ŽVINGILAS,

26 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Svarbu Lietuviams žinoti.

Nauja Lietuviška Aptieka.

243 W. Broadway, South Boston, Mass.

Kiekvienas reikalauja teisingai sutaisyty vaistų, todėl kiekvienam patarnaus koksiausiai Aptiekorius Landzius, kuris yra pabaigęs Nacionalinę Kolegiją, Amerikoje. Svarbu yra išsirinkti gerą gydytoją, bet da svarbiau gauti teisingai sutaisyty vaistus. Mūsų aptiekioj tas bus atliekama su didžiausia atyda koatsakančiausiai. Mūsų aptiekioj yra užlaikoma visoki vaistai, koki tik yra vartojami pasaulyje. Taipgi užlaikome Cigarus, Saldumynus, Ice Cream'ą, Sodę ir t. t. Svarus ir atsakantis patarnavimas suteikiamas kožnam.

Juožas Landzius,

Registruotas aptiekorius

343 Broadway, So. Boston, Mass.

Ateina Žiema

Reikės visiems nusipirkti žieminių rūbų ir gerų čėverykų, tai-gi nepamirškite, kad mano krautuvė yra užlaikomi geriausi tavorai.

ČEVERYKAI. Vyrų, Moterų ir vaikučių, geriausia padaryti, pagal naujausią madą, kožna pora gvarantuojama.

VYRŲ SKRYBĖLĖS VISOKIŲ KAINŲ.

Šiaip jau užlaikome visokius vyrų aprėdalus, marškinius, sveterius, pirštines ir t. t.

Mūsų KAINOS ŽEMESNĖS UŽ KITŲ.

NUOSIRDŽIAI UŽPRAŠOME.

C. P. YURGELUN,

377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Siudinkite drapanas pas mus.

Siuvame vyrų ir moterų drapanas.

Darbas užtikrintas.

Broliai ir seseris, siuvimo darbus paveskite mumis. Iš pirmo karto įsitikinsite, jog darba atliekame prideramai.

JONAS BERZELONIS & CO.

28 Chandler St., Boston, Mass.

Vienos durys nuo Berkley st.

Parsiduoda UKĖ

Su žemdirbystės rakandais ir gyvuliais. Puiki vieta, arti miesto, tik 10 minučių nuo gatvėkario. Geriausia žemė daržovės augimui 20 akrų. Gerias pelnas iš pieninikavimo.

Priežastis pardavimo, savininkas išvažiuoja į vakarines valstijas. Kaina prieinama.

Del pilnesnių žinių kreipkitės pas:

E. P. Neafsey

ROOM 311

106 Main Street

BROKTON, MASS.

Ne buk be gero Katalikiško laikraščio.

Pažink Tikybos ir Doros Dėsnius.

Žinok, kad nuo amžių lietuviai buvo maldingi žmonės. Didžiama lietuvių ir Amerikoje tebėra tokiomis. Tie tai geri tautiečiai privalo žinoti, jog jiems yra leidžiama laikraštis vardu "TIKYBA IR DORA." Kiekvienoj maldingoj katalikiškoj šeimenoj privalo rasti tasai laikraštis.

"TIKYBA IR DORA" aiškina tikėjimo ir doros klausimus, atremia atskalūnų prikašiojimus ir užsipuldinėjimus ant katalikų Bažnyčios, deda gražių apysakėlių.

"TIKYBA IR DORA" rūpinasi žmogaus sielos lavinimu ir jos tobulinimu.

Užsisakyk tą gerą laikraštį, o jis lankysis pas tave du kartus mėnesyje. Kainuoja metams tik 75 c.

Jei "TIKYBOS IR DOROS" dar nematei, tai rašyk ir paduok savo adresą o vieną numerį gausi dykai.

Adresas:

1644 WABANSIA AVE. :: :: CHICAGO, ILL.

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

VISUOMENĖS,

Literatūros ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomų straipsnių.

Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIEVRAŠČIO KAINA:

Metams	\$5.00
Pusmet	3.00
Trims mėnesiams	1.75
Vien mėnesiui	1.25
Europoje metams	7.00

Praneškite savo adresą, o gausite pasiūlymą vieną numerį veltai.

TAIPPAT UŽLAIKOMA

Didžiausia Knygų ir Muzikos Krautuvė

REIKALAUKITE KATALOGO

Rašydami laiškus ir siųsdami pinigų visados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALB

3249-53 South Morgan Street
CHICAGO, ILL., U. S. A.

ALB

"Draugas" - Nesugriauinama Tvirtovė.

Sako, kad šioje gadynėje nesą nesudaužomų, neišgriaujamų tvirtovių. Netiesa.

Jau daug metų, kai socialistai ir laisvamanai sujungtomis spėkomis atkakliausia bombarduoja ir antpuldinėja Amerikos lietuvių katalikų tvirtovę "DRAUGĄ." Ta tvirtovė netik kad atsilaukė, netik kad nubloškino visus priešų smugius ir antpuolius, bet dar išleido savo spėkų statyti tvirtovės kitur, kur priešininkai yra įsigalėję.

Todel ypatinga yra ta tvirtovė, indomus tas laikraštis "DRAUGAS." Jo spėkos yra šauniai sumobilizuotos. Stok išvermingųjų, nepergalmųjų pusėn, užsiprenumeruok "DRAUGĄ."

Metams \$2.00, pusmečiui \$1.00.

Adresas:

"DRAUGAS" BUBL. CO.

1800 W. 46 ST., :: :: CHICAGO, ILL.

UŽSISAKYKITE RIMTĄ MĖNRAŠTĮ.

"Pažanga"

"PAŽANGA" yra mėnraštis ir skiriama prasilavinusiems lietuviams ir apsisakčiusiems darbininkams.

"PAŽANGA" sutraukė prie savęs gabiausias Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus ir pripildoma, todėl, originaliais raštais.

"PAŽANGOJ" gildinama aktualiai lietuvių tautos klausimai.

"PAŽANGOJ" rasi dailiosios literatūros, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

"PAŽANGA" pažymi įvairius pažangos apsi-reiškimus.

"PAŽANGA" nušviečia ir gvilvena gyvenimo klausimus tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

Metinė prenumerata \$3.00, pusmetinė \$1.50, atskiras numeris 25 c.

Adresas:

1800 W. 46 ST., :: CHICAGO, ILL.

Ieškome "Darbininkui" agentų.

Broliai darbininkai!

Skaitykite ir platinkite katalikišką savaitraštį

"Žvaigždė"

"ŽVAIGŽDĖ" yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis, 16 pusl. didumo suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIĖINA TIK \$2.00.

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 RICHMOND ST., :: PHILADELPHIA, PA.

Vienatinė Lietuviška APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduolių galite gauti kokios tik pasaujį vartojamos, bet ypatingai geros skencios gyduolės.

Nuo Reumatizmo	1.00	Gyduolės del pataisymo apetito	1.00
Nuo slinkimo plaukų ir pleiskany	75c.	Gyduolės del suvalnimo vidurių	50c.
Nuo kosulio, gripo ir slogos	1.00	Gyduolės nuo kosulio ir sunkaus kvėpavimo	1.00
Kraujo Valytojas	1.00	Gyduolės nuo vištakių (corn's)	15, 20 ir 25c.
Nuo saulės nudegimo	50c.	Pilės del Kepenų ir Inkstų	75c.
Bobro lašai	1.00	Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo	10 ir 25c.
Nuo suirimo Nervų	25c.	Gumnas nuo dantų gėlimo	10c.
Vaikų ramintojas	25c.	Tikrą lietuvišką Trejanką	25c.
Pamoda plaukams	50c.		
Nuo viduriavimo	25c.	Visokie kvepianti muilai	10, 15 ir 25c.
Nuo viduriavimo mažiems	25c.	Perfumos visokių gėlių	25, 50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.
Gydanti mostis nuo pučkų	50c.		
Nuo prakaitavimo kojų	25c.		
Mostis ir skysčiai	1.00		

Taipgi turiu gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų.

Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugrąžintų jums sveikatą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarnauta.

RECEPTUS SUTAIŠAU TEISINGAI,

nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarų. Gyduolių galite reikauti ir per laiškus, o mes prisisiimsime jums expresu. Visokiame reikale kreipkitės šiuo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS

226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass.

Geriausia Lietuviška Krautuvė. So. Bostone..

Kurioje galima gauti pirkti gramofonų ir lietuviškų naujausios mados rekordų su lietuviškomis dainomis ir šokiais.

Jei norite pasirinkti, tai reikalaukite katalogo, kurs siunčiamas visiems, kurie prisijus 4 c. stampe.

Taipgi laikome geriausių ir naujausios mados drapanų, vyriškų marškinių-viršutinių ir apatinių, skrybėlių ir šiaip visokių drapanų ir daiktų, vyrams reikalingų.

ČEVERYKŲ LAIKOME vyrams, moterims ir vaikams, dideliems ir mažiems.

Viršminėtų tavorų gerumą gvarantuojame. Ateikite o pamatysite, jog pas mus gausite pigiau, negu kur kitur.

Jei kartą pas mus pirksti, tai ant visados mūsų kostumeriu tapsi, nes būsi mumis patenkintas.

CHAS. URBON IR A. PILVINIS,

233 BROADWAY, (prie C St.)

SO. BOSTON, MASS.

VALGYKITE PAS MUS VIENATINĖ LIETUVIŠKA VALGYKLA.

Kur galima gauti skanių lietuviškų valgių kaip tai: barsčių, blynų, virtynių ir kitokių. Padarome ir angliškių valgių.

patariameVaikinas, kurie nuolatai valgyklose stalavojasi, pas mus nusipirkti valgio tikieta, kuris vertas \$3.25, o parduodamas už \$3.00.

Užtikriname, kad atsilankiusieji pilnai busite patenkinti mūsų gerais valgiais. Turime taipgi gerų cigarų ir cigaretų.

Užeikite meldžiamieji

S. RAINARD,

204 W. Broadway, - So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 605.

ANTANAS ŠAPALIS

meistras

indeda telefonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorystės darbus prideramai.

KAINOS NEBRANGIOS.

Ofisas Gyvenimas
315 W. Broadway, 133 Bowen St.
SO. BOSTON, MASS.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)

Priemimo valandos:
Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare
60 BRDWAY, Cor. G ST. SO. BOSTON,
Tel 502 S. B.

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite misijas, veltui steigite mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nuels niekais jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokio yra gynyboje ir tikroji katalikiškoji spauda.

Papiežius Pius Dešimtas.

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora būtų ten, kur tikybos principai bus atmesti.

Jurgis Washington.

Metai I

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

No 2

SO. BOSTON, MASS., RUGSĖJO 24 D. 1915 M.

Sios valandos svarba.

Paskendę gyvenimo smuikėnėse, mes gal. retai sau įsivaizdujame, kokio svarbio laiku mes gyvename. Nei vienas atsitikimas žmonijos istorijoje (išskyrus, žinoma, Dievo Sūnaus ateitimą šiuo pasauliu) nenusivėre tiek žmonijos gyvenime, kiek nusivėre šiuo pasaulio pasaulyje. Kai kurios išsidusios ir įsigalėjusios tautos palydės gal ant visados savo galybės, iškilis kitos stipnesnės. Europos, Azijos ir Afrikos žemėlapio iš naujo taps perdurtas. Bet kova eina ne vien dėl rubėžių praplatinimo, ar susiaurinimo. Kovojama dėl svarbių svarbiųjų idėjų, dėl būsimo žmonijos tvarkos ir pamatų. Geležinė apginkluota militarizmo kumštis, norinti visame pasaulyje skaudžią prievartą, kaukiasi su tyrąja krikščionystės ideja, pagal kurios kiekvienas žmogus ir kiekviena tauta turi laisvą savo pajėgas pietoti, visi gi žmonės yra broliai, to paties vieno Dievo vaikai, ir nei vienas stipresnis negali engti ir išnaudoti stipresnio.

Netrūkame mes gal būsimieji liudininkais didžiųjų didžiųjų permamų.

Mums, kaipo lietuviams, žinoma, labiausiai rūpi, kas bus su Lietuva. Ligišiol manėme ir tebeuomame, kad jei gu Apveizda išauke mus gyvais per tiek amžių priepasidus ir išnaudojimo ir norejo, idant mūsų tauta atgytų, kau Ji skiria ir mums, nors mažutei tautai, atlikti gal ir svarbią misiją, kad ir mūsų tauta tars žmonijai savo žodį, kad visų tautų koncertan ir ji mes savo toną, visų tautų vamkan impins savo gėlę.

Bet šit atėjo sunkių ištyrimų laikas. Mūsų tauta išbiaskyta po visą svetą: stiprioji tautos daina, mūsų išiečiai, išmėtyti po visą Ameriką, krauna turtus Amerikos kapitalistams. Kita didžiulė dalis — karės pabėgėliai — keliauja per plačiosios Rusijos kaimus ir miestus, rankas atkišę, maldaudami sau maisto ir pastogės. Kiti kariuomenių eilėse dalyvauja žūdydami darbe ir patys žūsta. Tie, kurie liks ant savo žemelių, akių nesumerkia nuo armotų nuolatinių dundėjimo ir granatų duzgimo. Apipiešti nuo turto, pastogės, jie kovoja su šalčiu, su badu, su piktais teutonų ingedžiais. O mūsų žemė, kraują ir prakaitu prabočių aplieta, mūsų brolių ir seselių trisus išdirbtą ir išdabintą, dabar išardyta, išnaukinta, nudėginta ir kaip koks sviedinys piktame titano žaisle iš vieno valdono rankų permesa į kito, o tas kitas gal svarsto dabar, kaip tą naują tolą — žemę greičiau pavertus tikrai vokišku kraštu, kurs turėtų kaip kokia siena ginti teutonius nuo slavų užpludimo.

Kaip prieš 20 metų mūsų Maiorins klausė, taip ir mes šiandieną dvasios nusiminime turėtume ištarti:

Kur šiandiena Jinai? Vien kapus tematai...

Ir bene stovime ištikrųjų ant savo tėviškes kapo?...

Ne broliai! Šalin tokią mintį! Kol mes gyvi, gyva bus ir Tėvynė. Mes, amerikiečiai lietuviai, esame tautos atsarginiai. Baisiai nelaimė užklupus, mes turime šokti į pagelbą. Tik pajusime ir

supraskime savo pajėgas ir priedermes. Atėjo laikas, kada Lietuvos likimas ir ateitis prigulės daugiausiai nuo jos išeivių. Supraskime tai visi ir pasistengkime išpildyti savo priedermes. Lietuvos ponai jos neišgelbės. Seniai jie yra ją pardavę svetimiems ir išsižadėję. Lietuvos viltis ir ateitis — liaudyje, darbininkuose. Ir darbininkai jau nesyki parodo, jog jie moka geriau mylėti savo Tėvynę, negu išdidę ponai. Bet šis momentas daugiau, negu kitados, reikalauja pasišventimo ir darbo iš visų Tėvynės vaikų, dargi ir iš darbininkų. Reikia apginti lietuvius nuo bado, mirties, reikės apsaugoti Lietuvą nuo įvairių galimų pasikėsimų, reikia išgauti jai daugiau laisvės ir tt. Mūsų uždavinys begalo svarbus ir sunkus ir mes rimtai turime ruoštis, kad ji išpildžius.

Pabėgėlių Bangos.

Vokiečiams grūdžiantis į Rusijos žemius, iš Lenkijos, Lietuvos ir Kuršo tukstantinės mimos užta, banguoja rytuosnia. Kaip vokiečiai skelbia, tai ta nesvietiška emigracija, tas kraustyti rytuosnia atsibuna be jokio sutvarkymo, iš angsto išsibėgto pieno.

Kusijos valdžia, nieko neredama priesiminkui pamkti, degina sodžius, naikina javus, gyvulus atimnėja armijai, o gyventojams tik nepra kraustyti. Didesnė gyvenojų dalis turi išsitraukti iš azimamų vietų. Kur mato rusai, kad reikės pareisti priesiminkui vietas, tai is ten gyventojai turi nori nenori kraustyti.

Tai-gi šimtai tukstančių gyventojų is miestų, sodžių apleidneja savo židinius, namus ir praukia į Kusijos žuimas. Valdžia tik isako: "Traukites, kraustykitės rytuosnia." O te kraustyti is netvarko, nepilnuoja, nekreipia pabėgėlius, kur patogiau būtų nusidanginti. Didžiausios minios moterų, vaikų, pervargusių senelių žingsniuoja arba dumda prikimštuose vagonuose ir nezin, kur danginasi, kur kečionės galas bus, kur apsistos ir kas bus.

Milijonai žmonių išsikraustė. Pabėgėlių skaičius milijonais rukuojamas, jau pabaijog rugpjūčio mėnesio Rusijos laikraščiai skelbė, kad įvairiuose Rusijos miestuose esą pabėgėlių arti 12,000,000.

Į Smolenską kasdien atidunda po 10 ar 15 traukinių su pabėgėliais. Iš čia gabenami toliau, nugalbenami net į Siberiją. Plentais, vieškeliais ir visokiais šuntakiais traukia le iš vieno valdono rankų permesa į kito, o tas kitas gal svarsto dabar, kaip tą naują tolą — žemę greičiau pavertus tikrai vokišku kraštu, kurs turėtų kaip kokia siena ginti teutonius nuo slavų užpludimo.

Kaip prieš 20 metų mūsų Maiorins klausė, taip ir mes šiandieną dvasios nusiminime turėtume ištarti:

Kur šiandiena Jinai? Vien kapus tematai...

Ir bene stovime ištikrųjų ant savo tėviškes kapo?...

Ne broliai! Šalin tokią mintį! Kol mes gyvi, gyva bus ir Tėvynė. Mes, amerikiečiai lietuviai, esame tautos atsarginiai. Baisiai nelaimė užklupus, mes turime šokti į pagelbą. Tik pajusime ir

Photo by American Press Association.

Čia parodoma von Tirpitz, ligus metus išbuvęs Vokietijos laivyno ministeriu, išstatydamas galingą laivyną, kurs, vienon, silpnai pasirodė susirėmimuose. Ant jūrės vokiečiai net rusų įveikiam. Von Tirpitzo sumanytoji submarinų karė prieš Angliją taipgi nepavyko, nes jau didžiama submarinų angų isnaikina. Dabar jau autilo laikraščiai rasę apie vokiečių submarinų veikimą.

Minsko gub. gubernatorius isakė, kad toj gubernijoje neaktus pabėgėlių, o Vitebsko gub. isakė gyventojams, kraustyti rytuosnia, gyvulus paikus rekvizicijos stotyse.

Iš Darbo Lauko.

STREIKAS CUKRAUNĖSE.

Brooklyn'e, N. Y. is rugsejo sustreikavo Arbuokeie cukraunes darbininkai skaitinuje 4,000. Streiką isauke organizatoriai L. W. W. Keikaujama is darbdavių: 1) kad pakeitų mokesį 3 c. vaianadi daugiau; 2) kad visas dienas darbas etų; 3) kad už extra darbą dvigubai mokėtų ir 8 valandų darbo. Svarbiausiu organizatoriu yra Griktas; prakalbas laiko ant kampų gatvių Hudson ir Front lietuvių, rusų, lenkų ir angų kalbose. Ypatigai keistos jo prakaibos: nesvarius žodžiai taip ir lekia iš jo burnos, o kad daugiau sužavėti bei patraukti klausytojų, tai save parstato dideliu vargšu, kuris vakarienei tėturės sukirmijusios mėsos pasivalgyti, tuo tarpu kompanija L. W. W. tokiems moka į dieną nemažiau \$2.00. Kaiba anarhistiškai: nieko, sako, nereikia, nei valdžios, nei teisdarų, nei poliemonų, — visus veltėdžius šalin — vieni darbininkai tegyvuoja; kalbėtojas, nurodo, lyg panaikinus visus valdininkus, stojus isimtina darbininkų Draugijai, jau nebereikės viršininkų, teisdarų, tvarkos prižiuretojų (poliemonų). Kalbėtojas neuoseklus savo kalboj: visus darbdavius iskeikė, kaipo nereikalingus darbininkų tranus, šaukia darbininkus su jais daryti rodą, reikalauti padidinimo mokesio: jau jeigu kalnų. Jie kencia tokį vargą, kurio negalima žodžiais apsaulyti. Tukstančiai moterų ir vaikų miega ant žemės apie stotis ir palei geležinkelius. Didžioji netvarkoj vaikai persiskiria su motinomis ir tas padidina sielvartas.

Susiremia su policija. Kurstančios prakalbos neapsiejo be susirėmimo su policija. Koks tai Jurgis Ramo-

vicki akmeniu sužeidė poliemoną Sexton, taipgi sumušė Robinson. J. Ramovicki, paimta į kareijimą. Pasirodo, kad kvaiias darbas, kvaiias pasekmes gamina.

Bet kas daryti? kaip vargšui darbininkui savo gerove rūpintis? Atsakymas į tai aiskus, kad tik pats darbininkas savo padėjimą gali pagerinti, besioorganizuojant jiems po visą Ameriką. Visiems susivienijus bus lengva statyti reikalavimus savo būvio pagerinimui, nebus baisu streikuoti, atsisakius darbdaviams išpildyti darbininkų reikalavimus.

Kaip tai vis atsiekti "Darbininkas" be abejo nuolatai informuos visuomenę ir tar-naus savo patarimais visuose to link dalykuose.

Darbininkas.

IŠ DARBO FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMO.

New Bedforde atsibuna Massachusetts valstijos American Federation of Labor skyriaus suvažiavimas. Suvažiavimas apie 300 delegatų.

Vienas indomiausiu suvažiavime inėsimų buvo tai tas, kad reikėtų sutverti darbininkų partiją. Kaikurie delegatai buvo tos nuomonės, kad organizuotieji darbininkai turėtų sudaryti politiską partiją ir jau 1916 m. statyti savo kandidatus į valdavietes. Apie tą sunfanyta daug pasi-ginčyta. Po ginčų nutarta to klausimo apdirbimą pavesti pildomajai Federacijos tarybai.

Suvažiavimas isreikšė pri-tarimą suteikti moterims balsavimo teisę ir patarė kiekvienam nariui balsuoti lapkr. 2 d. už suteikimą moterims balsavimo teisės Massachusetts valstijoje.

Suvažiavimas pripažino, jog gub. Walsh nėra darbininkų prieteliu. Apreikšta, jog pastarieji 20 Massachusetts valstijos gubernatoriai buvo arba darbininkų priešais arba neprilankūs darbininkams. Pri-pažinta, kad reikia rinkti gu-

bernatorių iš organizuotų darbininkų tarpo.

VYRAMS IR MOTERIMS LYGI ALGA.

David Lilloy George, Anglijos amunicijos ministeris, paskelbė, jog Anglijoje amunicijos dirbtuvėse moterims ir vyrams bus ta pat mokeskis už lygų darbą. Tokia mokeskis bus tik už štukinį darbą. Bet plenuojama sulyinti mokesį ir už šiaip darbą. Už tokias algas vedė agneciją Anglijos sufragietės ir darbar jos savinasi tą pergale.

ROCKEFELLER LANKĖSI MAINOSE.

Jannasis Rockefeller, miliardieris, lankėsi Colorado Fuel Iron Kompanijos mainose. Toj kompanijoje Rockefeller yra didžiausiu dalininku.

Miliardierius darbinuose rūbuose nusileido su pike į mainas ir bandė kasti anglis. Nekasė daug. Paskui darbas buvo pertrauktas ir Rockefeller pratarė žodžius į darbininkus. Sakė, jog tame didžiame biznyje jis ir darbininkai esą dalininkai, jog vienas be antro negali gyvuoti, girdi, jei nebūtų kapitalo, tai darbininkai niekuomet nebūtų galėję nusileisti į mainas.

Taip tai taip, kapitalas ir darbas yra dalininkai. Bet bėda tame, kad labai dažnai kapitalas sleigia savo dalininką.

Brown and Sharpe dirbtuvėse buvo kilęs streikas. Daudelis paliko darbą tik delto, kad citi prie to varė. Iš 5,500 darbininkų buvo metę darbą 3,000. Bet didžiama streikininkų jau vėl dirba. Nebuvo sutarimo tarp streikininkų.

MAINOJ ŽUVO 17 DARBININKŲ.

Anglijoje, ties Nuneaton mai-noj žuvo 17 darbininkų. Mai-noj buvo ištikęs gaisras ir 250 darbininkų buvo pavojuje. Didžiūmai, vienok, pavyko išsigelbėti.

Iš Karės Lauko.

BULGARIIJA TAIOSI KAREN.

Europos karės bėgis stoja naujon vagon. Svarbiausi kariniai veiksmai netolimoj ateityje šiuo kartu prasidės ant Balkanų. Dabar ant Balkanų jau niauikiasi dangus ir ims siausti nesvietiška audra.

Vokiečių ir austrų armijos sutrauktą Serbijos parubežin ir jau prasidėjo bombardavimas parubežinių Serbijos pozicijų.

Bulgarija paskelbė visuotiną mobilizaciją ir pirmu dalyku tur būt puls ant Serbijos. Sofijoje, Bulgarijos sostinėj, talkininkų pasiuntiniai pripažino, jog Bulgarijos jiems nepavyko patraukti savo pusės.

Kai rusai leido paskutinius šuvis į vokiečius Vilniaus apylinkėj, tai tuo pat tarpu sukriokė vokiečių armosos palei Dunojų, arti Biegrado. Vokiečiai, išplėję iš rusų lietuvių sostinė, tuoj su kito-mis jėgomis užpuolė ant serbų sostinės.

Teutonai sumanė sumindžioti, sutrupinti, sulaužyti paskutinę serbų galybę ir turėti sau liuosą susinešimą su Turkija.

Kadangi Bulgarija pakrypo teutonų pusėn, tai Rumunija ir Graikija ir-gi dreba už savo kailį. Joms nėra išrokavimo krypti prie sumuštų talkininkų

ir sutremtos Rusijos.

Bulgarija gali išstatyti karės laukan 500,000 išmuštruotų kareivių.

Pirmausiaj tu jėgų dalis bus nukreipta prieš Serbiją, prieš kurią jau veikia vokiečiai.

Bulgraijos pakrypimas vokiečių pusėn labai sujudino Europos valstybes, jos paskelbimas mobilizacijos labai nustebino talkininkus. Sududo ir Graikija. Graikijoje buvo ministerių ir augštųjų generolų posėdis. Bulgarijos žingsnis daug reiškė Europai.

100 BOMBŲ MESTA MIESTAN.

Francijos aeroplanai bombardavo Stutgartą, Wuertembergo sostinę. Ant karališkųjų rūmų numesta 100 bombų. Taipgi atakota ir geležinkelio stotis. Paskui grįždami atgal dar metė bombas į įvairius miestus. Aeroplanai visi sugrižo.

Vokietijoje paskelbta, jog per tą ataką užmušta keturi kareiviai ir daug kareivių ir civilių žmonių sužeista.

Francijoje ir Belgijoje karės lauke tebsitraukia monotoniškas artilerijos veikimas.

Rusų vokiečiai tebrūdzia tolyn. Palei Misčiako upę, prie L. Brastos-Minsko geležinkelio rusų pozicijos buvo antpuotos. Pateko 1,000 rusų neaisvėn ir dar teko vokiečiams penki kulkosvaidžiai. Toliau į pietus vokiečiai užėmė Ostrov ir perėjo per Oginskio kanalą ties Terechanais. Rusai pasitraukė linkui Dobroslavkos. Ostrove mušiai buvo labai atkakūs. Kiekviena name buvo rusų ir reikėjo vokiečiams iš ten juos iškrapstyti.

Gaujos pakraščiuose rusams po truputį sekas Volinijos gub. už 25 mylių nuo Galičijos rubežiaus rusai užėmė sodžių Jaroslavič ir paėmė neaisvėn 2 priešo oficerius ir 100 kareivių.

LIETUVŲJ IR KURŠE MUSIAI EINA.

Kaip vokiečiai praneša, tai padauguvyje į šiaurės vakarus nuo Friedrichstadto, rusai antpuolė vokiečius ir dabar ten eina smarkūs mušiai. Į rytus nuo Smelinos, netoli nuo Dvinsko vokiečiai kylin įsidavė toli rusų žemėn ir paėmė neaisvėn 9 oficerius ir 2,000 kareivių.

Vilniaus gub., Ašmenos paviete vokiečiai su pasisekimu antpuodinėja rusus.

Baisi Nelaimė.

New Yorke gatvė igriuvo. Rugsėjo 22 d. New Yorke 7-tos Ave. subway'uj ištiko dinamito eksplozija ir čielos gatvės blokas igriuvo. Iš gatvės pasidarė griovis 30 pėdų gilumo.

Nelaimė atsitiko iš ryto, kuomet žmonės ėjo darban. Gatvė buvo prisikimšus žmonių. Ant vietos užmušta 6 žmonės, o sužeista apie 100.

Žemė prarijo žmonių pilną strytkarį, vieną didelį trokį ir daug gatvė einančių žmonių. Ant laimės neigriuvo šaligatviai, kur buvo labai tirštai žmonių.

Nelaimės vieton tuoj atlėkė majoras Mitchel ir kiti miesto viršininkai. Prasidėjo tyrimai. Po trumpo tyrinėjimo eksplozijos priežasties nesusekta. Nežinia ar tai buvo per atsargumo stoką ar bu-

vo tai piktadarių darbas.

Tukstančiai žmonių subėgo.

Kadangi tai buvo į darbą ėjimo laikas, tai artimosios gatvės tuoj buvo prisikimšę žmonių. Po igriuvimo šalininių namų gyventojams buvo įsakyta tuoj bėgti lauk, nes galėjo namai griuti, bet pas-kui buvo leista sugrįšti, nes nesimatė pavojaus.

Kuomet gatvė ėmė smukti, tai strytkaryje buvusieji žmonės įpuolė į didžiausią nusiminimą, plikomis rankomis daužė langus, šaukė, užė. Sumišimas buvo neapsakomas.

Prie viso to dar tas prisidėjo, kad trūko vandens ir gazo dūdos ir daugeliui grėsė pavojus. Ant laimės tos dūdos greit buvo uždaryta. Jei ne, tai visi griovin patekusieji žmonės būtų užtroškę arba prigėre.

Prasidėjo traukimas iš griovio. Pribuvo 15 ambulansų ir atpykėjo kartu 30 daktarų. Per valandą ištraukta iš griovio 50 žmonių. Dirbo 200 poliemonų ir šeši batalijonai gaisrininkų.

Pribuvo kun. Fr. McMahon ir suteikė išrišimą trims mirštančioms merginoms. Buvo ir daugiau kunigų, kurie teikė savo patarnavimus. Kun. Higgins sakė, kad prieš baisumą tos regyoklos blanksta Danutės pragaro baisybės.

Kaip tik gatvė igriuvo, tai ant pat krašto vos susepjo sustoti strytkaris. Kuomet strytkaryje buvusieji pamatė, kur besą, tai tiesiog pabudo — ėmė spardyti, kumščiuotis, grustis lauk, stumdyti, šaukė, klykė, staugė, draskė vienas antro drabužius. Manė, kad jų strytkaris šasteis prapultin.

Anglijos kariniai ekspertai laikraščiuose rašo, kad Vokietija nuo karo pradžios praūdzius 20 submarinų. Anglijos tik 11 tenuskendė. Dabar Vokietija teturinti tik 14 submarinų.

Rusijoje paskelbta, kad Juodose jūrose M. Azijos pakraščiuose Rusijos eskadra nuskandinus daug turkų buorinių laivų, pri-liuduoatų amunicija.

Iš Berlyno pranešama, kad vokiečių gubernatorius, paskirtas valdyti užimtą Lenkiją, nusprendęs bedarbiams duoti adrbą kelių statymė.

Vienoj paskelbta, kad Austrijos submarinas Adriatikoj sutorpedavo ir nuskandino didelį Anglijos transportą.

Ryme, popiežiui išvažiavus pasivažinėti po Vatikano daržą, netikėtai sustojo karietė. Parpuolė abu arkliai ir po apžiurėjimo vienas besas negyvas. Kritęs arklys buvo Popiežiui dovana nuo kardinolo Bauer.

Kanados įvairūs kliubai dovanajo Anglijos valdžiai 8 biplanus.

Holandijos garlaivis Koningen Emma plaukęs iš Javos užėjo ant minos. Jurininkai ir pasažieriai išsigelbėjo.

Iš Petrogrado pranešama, kad rusams pavyko pasprukti iš Vilniaus, kur apie pusę milijono rusų vokiečiai buvo beapsupę. Ten buvo geriausiasieji pulkai Rusijos armijos. Atkaklus rusų priešinimasis ties Vilnium žymiai sutrukdė vokiečių veikimą ties Ryga.

"DARBININKAS,"
išeina utarninkais, ketvergais ir
subatomis.
Leidžiamas Lietuvių R. K. Šv.
Juozapo Darbininkų Sąjungos.
PRENUMERATA:
Metams \$3.00
Pusmečiui \$1.50
Trims mėnesiams 75c.
Atskiras numeris 3 c.
Laiškus ir pinigų siųskite a-
dresu:

"DARBININKAS,"
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

"DARBININKAS,"
(The Worker)
The most popular Lithuanian
Newspaper
published every Tuesday, Thurs-
day, and Saturday by the
St. Joseph's Lithuanian R. C.
Association of Labor
SUBSCRIPTION RATES:
Yearly \$3.00
6 months \$1.50
Advertising rates on application
Address all communications to
"DARBININKAS,"
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.
Entry as second class matter
pending.

Kaip manoma gerinti darbininkų padėjimą.

1-ame "Darbininko" nu-
meryje rašėme apie tai, ko-
kias priežastis skurdaus darbi-
ninkų padėjimo surado valdiš-
ka komisija, kuriai buvo pa-
vesta tirti darbo santykius.
Toms priežastims komisija
stengiasi nurodyti ir tam tik-
rus vaistus. Anot komisijos
turėtų pasidaryti ir patys
darbininkai ir visa visuomenė,
įvesdama per savo atstovus
tam tikrus įstatymus.

Darbininkai šiandien ne-
daugiau savo reikalams gali
nuveikti, nes jiems trukdoma
organizuoti. Darbininkų ju-
nių darbdaviai nepripažįsta.
Vienatinis ginklas darbininkų
rankose — streikai — varžomi,
persekiojami. Kai-kur, strei-
kui iškilus, paliauna veikę
paprasti įstatymai, išnyksta
valdžia, įvedama kaip ir ka-
rės stovis, kuriam esant kom-
panijų pasamdyta milicija var-
na, žudo streikuojančius
darbininkus, ypač streikio va-
dus. Pasiskusti nėra kur,
nes dažniausiai ir teismai, ir
administracija tarnauja kapi-
talistams. Kai bus leista dar-
bininkams laisvai organizuo-
ties ir kai jų junių bus kom-
panijų pripažintos, darbinin-
kai greičiau pakils apšvietoje,
susipratime, nebepardavinės
savo balsų, rinks tinkamus
atstovus į kongresą ir susi-
lausk sau tinkamų įstatymų,
apsaugojančių darbininkus
nuo įvairių saugaliavimų ir iš-
naudojimų.

Šiandien moters darbinin-
kės už tą patį darbą, kaip ir
vyrai gauna žymiai mažesnę
mokesnį, negu vyrai. Mo-
ters politikoje dar neturi bal-
so. Pasak komisijos, mo-
terims pilietėms būtina reikia
duoti visose rinkimuose lygų
balsą su vyrais. O kai del už-
darbių, tai reikia visų pirma
įsitikinti pačiai visuomenei
jog da nelygybė užmokėsnio
už lygų darbą, labai kenkia ir
visiems darbininkams, nes nu-
muša vyrų uždarius ir visai
visuomenei, nes darbininkės,
gaudamos per mažą mokesnį,
neįstengia nei pačios patenkin-
ti žmoniškai savo reikalų, nei
pakilti tiek, kad būtų naudin-
gos žmonijai.

Kad pasekmingiau visų dar-
bininkų padėjimą gautume —
komisija pataria įsteigti prie
dabar esančio Darbo Depart-
mento tam tikrą milžinišką
fondą, kurį prižiūrėtų ir tvar-
kytų, tai pati Pramonijos San-
tykių Komisija, (commission of
industrial relations) padeda-
ma atstovų nuo darbininkų ir
nuo darbdavių. Į tą fondą
pinigai suplaukytų nuo, dides-
nių palikimų. Reikiėtų esą,
kad visi dideli palikimai pini-
gų būtų apkraunami sūriai
mokesniais. Kuo didesnį gau-
na kas pinigų palikimą, tuo
didesnius turi užsimokėti mo-
kesnius. Tie pinigai turėtų
būti sunaudoti darbininkų rei-
kalų pagerinimui. Komisija
net patarė nustatyti rubežių,

lyg kiek gali žmogus mirda-
mas palikti savo vaikams, ar
kam kitam pinigų (iki \$1.00-
000). Kas viršaus — tas ei-
na į minėtąjį fondą.

Šitie visi pageidavimai bū-
tų inešti apsvaistyti kongre-
sui, kaip naujų įstatymų su-
manymai. Pagyvesime — pa-
matysime, kas iš to visa iš-
eis.

Kaip ir visa tai turėtų žiūrėti
lietuviai darbininkai — pa-
kalbėsime kitą sykį.

BŪDINKIME ŽMONIŲ SAŽINES.

Dar neseniai amerikiečiai
skundėsi blogais laikais. Tė-
čiau ir blogiems laikams esant
nebuvo girdėti apie badą: be-
darbius, streikuojančius su-
sėldavo gimines, draugai.
Bet šit laikai eina geryn. Iš
krūvinos nelaimės Europoje
Amerikiečiai daro sau neblogą bi-
znį, išdygo nauji fabrikai,
prasidėjo darbai. Šiandien
mes, amerikiečiai lietuviai,
esame tokiam padėjime, kad
galime nemaža atidėti Tėvy-
nės sušėpimui. Ir netik ga-
lime, bet ir turime.

Tėčiau tai nelaimingai Tė-
vynei krsidavo ligsiol tik tru-
pėnėiai. Mes milijonus kaip
leidome taip ir leidziamė sva-
galams, mes nesumažinome į-
vairių pasiliksminimų, o ba-
daujančiai Tėvynei per istisus
metus vos apie 30 tukstančių
tesumetėme.

Yra daugelis amžinių saliu-
no vergų, kurie visą savo pel-
nį ir jį ir dabar tebešėna. Yra
istisų net ir didelių kolonijų,
kurių gyventojų didelė didžiū-
ma nieko pasaulyje daugiau
nepripažįsta, kaip tik saliu-
nus, kuriems ir dirba ir tar-
nauja iki paskutinio lašo pra-
kauto ir kraują. Taip antai
Shenandoah'ris, viena iš di-
džiausių mūsų kolonijų — per
p. Šimkaus prakalbas, kurių
klausė apie 600 žmonių — su-
metė vos penkis dolerius su
centais. Tuo tarpu tas She-
nandoah'ris išlaiko arti 200
lietuviečių saliučių.

Bet šit pradeda rodyties ir
šviesesni ruožai. Atbunda są-
žinė mūsų brolių. P. Šimkui
antra pusė kelionės emė žy-
niai geriau sekė. Bostonas
sumetė vienuolika šimtų, Wor-
cesteris, Philadelphia po pen-
kis šimtus, mažutė Cambrid-
ge'o kolonija ir ta sumetė ar-
ti keturių šimtų, plaukia gau-
siai aukos ir iš kitur. Atsi-
randa darbininkų, aukojančių
net dešimtis dolerių. Mergai-
tės darbininkės ypač pasižymi
savo duosnumu. Philadelphia-
joj viena davė \$30.00, kita
\$25.00, Bostone ir gi viena
davė \$25.00, pažymėdama, kad
duodanti viso mėnesio uždar-
bį. Chicago seimas išreiškė
vien pageidavimą, kad visi
duotume bent vienos dienos
uždarbį; čia gi mergaitė dar-
bininkė nepasitenkino tuo, ji
iškėlė naują obalsį: aukoti vi-
so mėnesio uždarbį.

Visa tai labai džiugina. Vi-
sa tai rodo, jog atbunda žmo-
nių sąžinė, keliama iš miego
gyvų, nuosirdžių balsų ir gra-
žių pavyzdžių. Su pinigine
mis aukomis eina drauge ir do-
riskas pakilimas. Laiminga
mintis atėjo p. Šimkui — pra-
šyti Amerikos lietuvių, kad
karės laiku nerengtų šokių, va-
karų. Tą mintį lietuviai grei-
tai pagautė ir į širdį priėmė.
Nebus dar nei vienos vietos,
kur p. Šimkas prašomi nebūtų
sutikę nedaryti šokių laike ka-
rės.

Imame suprasti ir atjausti,
kokią didelę priedermę uždėjo
Apveizda šiuo metu ant lie-
tūvių išeivių. Ir džiaugties rei-
kia tai matant, ir visiems gy-
viems budinti dar miegančius.

DARBININKŲ GEROVĖ.

Broliai ir sesers darbinin-
kai! Dabar mes turime ge-
riausią progą kelti savo rei-
kalus per savo laikraštį, kurio
iki šiol neturėjome.

Pirmiausia dabar mūsų
užduotim yra traukti savo
draugus prie tos L. D. S., di-
dinti jos narių skaičių ir to-
kiuo būdu augdinti savo or-
ganizaciją, didinsime savo įe-
gas ir paremsime savo laikraš-
tį.

Mes privalome stengtis iš-
budinti ir pritraukti tuos savo
brolius darbininkus, kurie nie-
kad ir niekur nepasirodo,
niekur nepriguli, nieko neži-
no, nei jokio laikraščio nes-
kaito, jokių susirinkimų ne-
lanko. Sakau, tatau, mums
reikia ypač tokius savo brolius
suzadinti, įtraukti veikimui.
Siekime į tamsiausią savo tau-
tiečių tarpą.

Tai-gi per mūsų laikraštį,
per mūsų organizaciją mes ge-
riausia galėsime juos pritrauk-
ti prie judėjimo, geriausia ga-
lesime supažindinti su jo rei-
kalais, su žmonijos reikalais.

Imis jie lankyti susirinki-
mus, imis pažinti veikiesnuo-
sius žmones, imis pažinti žmo-
nijos reikalus ir pamatys, kad
organizacijos, laikraštis, dar-
bavimosi gerą atneša. Tad
stos nariais mūsų L. D. S. imis
skaityti gerus laikraščius ir
siaip gerus raštus, ir tokiuo
būdu mes juos pritrauksime
prie organizuoto darbo, prie
visuomenės. O iš to bus ge-
ras pirmiausia jiems patiems,
paskui tautai ir žmonijai.

Daug dar mūsų brolių tebe-
ra neprisidėję savo aukomis
prie tautinių reikalų, prie to-
kio praklaus reikalo — su-
seipimo nukentėjusių tautiečių
nuo kares.

Mūsų L. D. S. ir mūsų laik-
raštis "Darbininkas" daug
patarnaus broiams darbinin-
kams. Laikraštį bus nuro-
dinėjama, kur darbininkų pa-
dėjimas geresnis, kur kokie
uždariai, koks pragyveni-
mas ir tt. Bedarbiams bus ru-
pinamasi surasti darbas. Bus
aukėjama savitarpinė pašei-
pa, kad broliai darbininkai
paduoda vienas kitam ranką.

Zinoma tuose dalykuose
kiekvieno bus priederystė pa-
sirišinti, pasidaryti, prane-
sti žinias, naujienas iš savo
apylinkės, pranešti apie dar-
bus, apie darbininkų padėji-
mą.

Tokiuo būdu, paduodami
vieni antriems brolišką ranką,
imsime vyti vargą, skurdą,
nedorą iš savo tarpo.

Tai kaip daug galime nu-
veikti sujungę daktan, suvie-
nię jėgas. Ir tai nebus jokiuo
dideliu apsunkinimu nei vie-
nam, nes mažos pastangos dau-
gelio sudaro didią jėgą.

Kaip pasidaryti? Saky-
čiau šitaip.

Jau tu priguli prie L. D. S.
skaitai "Darbininką." Tai
žiūrėk, kad ir tavo draugai
prigulėtų ir kad skaitytų tą
mūsų tautišką, darbininkišką,
krikščionišką laikraštį — "Dar-
bininką." Kalbink, kad tavo
pažįstami taip darytų. Kal-
bink, kad tavo draugai savo
mažais darbeliais pasitarnautų
L. D. S. kuopai. Sakyk, bū-
kime visi broliais lietuviams ir
paduokime vieni antriems
ranką.

Tie, kurie neprigulėte prie
L. D. S., o skaitote šiuos ma-
no žodžius, tai malonėkite apsi-
pažinti gerai su mūsų tuo laik-
raščiu ir mūsų organizacija.
Dasižinokite, kur vietos kuop-
pa laiko susirinkimus, nueiki-
te ten, susipažinkite su bro-
liais nariais, išsisklausinkite
apie viską. Jei jau neprigu-
lėsite, tai bent pažink tą or-
ganizaciją ir būk nors jos laik-
raščio skaitytojumi. Apsipa-
žink su L. D. S. ypač dėlto, kad
kitiems prirėkus galėtum pa-
aiškinti ir dėlto, kad tos or-
ganizacijos prieštai — socialis-
tai ir laisvamaniai leidžia vi-
sokias paskalas apie ją, der-
gia ją, žemina ją; todėl ne-
mažai gerų tautiečių gali iš-
girsti tų niekinimų, o tai tu
mielas brolau būk mūsų geros
organizacijos apgynėju ir prie-
teliu.

J. K. Miliauskas.

P. St. Šimkaus veikimas

(Tasa.)

— Ką, atstovas manai a-
pie Lietuvos ateitį!

— Mes Lietuvoje gyvenan-
tieji manėme ir manome, jog
po šitai kareli Lietuva susi-
lauks šviesesnės ateities. Kur
mes neliktume, ar po Rusija, vis-
gi mes būsime visi drauge. Prū-

sų lietuviai turi materijalės
kultūros, bet jiems stoka va-
dų, inteligentų. Didžioji Lie-
tuva duos jiems vadų. Mūsų
pusės kaimiečių stokuoja kul-
tūros; ją ras pas savo brolius
prūsų lietuvius. Aš įsitiki-
nes esmi, kad mūsų žmonės
didžiūmoje išliks. Taip-pat
manau kad išgausime šokią-
tokią liuosybę ir mūsų išeiviai,
kurie turėjo del įvairių prie-
žasčių prasišalinti, grįš į Lie-
tuvą.

Labiausia pasitikėjimą į
šviesenę Lietuvos ateitį suža-
dina tai, kad tėvynėje ir jos
pakraščiuose yra žmonių, ku-
rie rūpinasi Lietuvos likimu.

— Ką, atstovas, manai a-
pie Zemaitės laišką, šmeizian-
tį jūsų Draugiją?

— Ką aš manau ir ką kiek-
vienas lietuvis turi manyti a-
pie toki "laišką" aš išdėsciau
"Naujenose." Stebina ma-
ne labai jūsų amerikiečių laik-
raštija. Zemaitės pliauški-
mus pagavo tam tikro kryp-
snio laikraščiai ir išnešiojo po
visus Amerikos užkampius.
Aš šitą atsakiau ir tą laišką,
"Naujenų" redakcija pasiege
džentemoniškai, nors ir pasi-
sakė netikinti mano žodžiams,
bet indėjo. O kiti laikraščiai
Zemaitės laišką perspaudino
— gi mano atsakymą ne. Eu-
ropos laikraščiai, kokio kryp-
smo jie nebūtų — to nepada-
rė. Tiesą sakant, prie kai-
kurių Amerikos lietuvių laik-
raščių reikia priprasti, nes iš
karto nenaunų įspūdį daro tie
pravardžiavimai, koliojimai
vieno kito. Bet tiek to, čia
ne mano dalykas, jei bent kai-
bėčiau iš estetiško atžvilgio....
mažais darbeliais pasitarnautų

— Kaip Tamstai vyksta
kampanija prieš šokių?

— Kaip pakalbų, žmonės
sutinka su manim, kad šiuo
nelaimiu metu nereikia šokti,
ir pasižada nešoksi. Bet te-
ko girdėti, kad ant rytojaus
vėl kai kurie šoka. Aš kal-
tinčiau už tai žymesnius vietų
veikėjus ir intekmingesnius
žmones; jiems reikėtų aiškiai
nuolat mūsų žmonėms: Da-
bar šokti — tai tyčiotis iš tų,
kurie kenčia. Visos tautos,
intrauktos karės sukurin, ne-
raginamos išsižadėti šokių, gi
mes ir mindžiojami šokame.

— Kaip vyksta darbas ren-
gimo "Dainų Šventės"?

— Aš manau, "šventė" į-
vyks. Apie 600 žmonių jau
yra pasižadę dalyvauti ir
pradeda rengtis. Pabaigęs ke-
lionę po Ameriką užsiimsiu
tuo darbu energingiau.

Gaila, kad čionai Bostone
nesutikau p. M. Petrausko, bū-
tume šitą smulkiau aptarę.

"DARBININKO" PASVEIKINIMAS.

Sveikinu darbininkų laik-
raštį. Sveikinu dienoje jo pa-
sirodymo pasaulyje. Tegū Die-
vas laimina "Darbininko" pir-
mus žingsnius, kad toli nuo
žemgčių ir plačiai pasklųstų po
mūsų grincias, kad būtų
džiaugsmu ir pagoda darbinin-
kų luomui. Laukėme jo pasi-
rodant rankas isties, kupi-
noms linksmybės širdimis. Ir
štai miela "Darbininką" it
gražią kvietkėlę imame ir savo
sukietėjusias ir suskerdėjusias
nuo darbo rankas ir akimis ga-
tavi ji visą ant karto praryti.

Broliai ir sesers darbinin-
kai, susilaukėme savo tikro
švietėjo, pasistatėme žibintu-
vą, kurs nušvies mums kelią
geresnėn, šviesesnėn ateitin.
Tegu to žibintuvo šviesa ap-
šviečia visų darbininkų grinte-
les, tegu jįsai budina ir gavi-
na kiekviename lietuvyje tą
kibirkštėlę, kurią Visagalis
užžibino. Tegu "Darbininkas"
atgaivina tą Augščiausiojo ki-
birkštelę pas tuos, kurie į
slopiną ar tai negeri gyveni-
mu ar tai netikusiais raštais.

"Darbininkas," naujas dar-
bininkas, tegu stoji įsiai ga-
lingu talkininku katalikiškai
spaudai.

Brangūs broliai ir mielos se-
seris, atsidarykite savo duris
iki galo ir įsileiskite, priimki-
te viešingai tą brangų svečią,
mūsų prietelį — "Darbinin-
ką."

P. Bražinskas.

Iš po Darbininko Plunksnos.

Apie Musų Reikalus.

Brolau darbininke! Lietuvi katalike! pa-
klausk mano balso, o pasikąsė pakaušį, ap-
svaistyk savo galvelėje: kas tu esi? — tai ta-
vo pirminis reikalas ir svarbiausias žingsnis
pirmyn prie pagerinimo nuo būvio ir savo a-
teities.

Antras taip-pat svarbus labai dalykas, kurį
kiekvienas iš mūsų brolių ir seselių atvejų-at-
vejais yra ištyręs ant savo sprando, tai išna-
udojimas mūsų brolių.

Trečias-gi dalykas, tai išradimas ir prita-
kinimas būdų prašalinimui visų tų blogumų, o
lygiai ingijimui gerbūvio kaip pavieniems dar-
bininkams taip apėlnai ir visam darbininkų
luomui.

Pradėsim nuo pirmo. Kas aš esu? — koks
kvalias klausimas iš syk išrodo! Juk ir ma-
žiausias vaikas ir tas jau žino, kad įsiai yra
Jonukas ar Juozukas, paskui pienuo ar antri-
ninkas, bernas ar amatninkas, fabrikantas ar
biznieriū ir tt. Tai taip Lietuvoje, o Amerikoje
svietelis dar gudresnis: prasimanė dar dau-
giau paskirstymų kaip to: darbininkai ir ka-
pitalistai, krikščionys ir socialistai, darbi-
ninkai ir išnaudotojai. Tai mes apie tą kvalią
klausimą biskį ir pagavokime.

Mes esame lietuviai, nes mūsų tėveliai ir
bočiai, prabočiai buvo lietuviais, nes mes tar-
pu save vartoame savo prigimtą lietuvišką
kalbą ir lietuviškus papročius. Mes esame ka-
talikai, nes mes tikime į Kristaus mokslą ir
laikomės vienybės su Šv. Tėvu ir visa Bažny-
čia ir esame apkrikštytiai. Mes esame darbi-
ninkais, nes mintame iš savo krūvino darbo.

Ogi kas mūsų neišnaudoja, kas mūsų ne-
skriaudžia, kas mūsų prakaito ir sveikatos
nečiulpia: — ar tai mainose, ar tai fabrikuo-
se, ar šapose, ar ant farmų, ar ant žemės, ar
po žemės, dūmuose, dulkėse ar ugnyje, o
vis varguoli darbininke kas nors ant tavo
sprando joja, kas nors ant tavęs loja, kas
nors tavo galvelę kvaršina ir tavo sveikatą ir
kraują čulpia.

Tūkstančiai mūsų brolių kasdieną miršta,
dar daugiau — galima sakyti visi nuodijasi vi-
sokia smarve tai kasyklose, tai fabrikuose,
karštyje ir dūmuose ir dulkėse. Šimtai mūsų
seselių, baltų lelijelių, pakliuvusių į nelem-
tas aplykbybes nuslysta į paleistuvystės bedug-
nę, bekovodamos už duonos kasnelį. Ir varg-
stame, ir žūvame visi tarytumei niekam never-
čiausi suvėrimai — o juk mes esame žmonės,
ir to paties Dievo sutverti, kaip ir visos svie-
tas.

"Kaip buvo iš pradžios, taip bus ir visa-
dos" taip daugelis sau mintijate. O aš sakau,
kad ne. "Kas atgyveno tai paseno, kas su-
puvo, jau sugriuvo, o kas piva, tai jau
griūva, o kas bus? — pamatysim kaip naują
pastatysim." taip sako lietuviškas priežodis,
ir teisingai sako.

Svieto dabartinis socialis surėdymas nėra
geras, alė seniaus buvo dar blogesnis. Die-
vas sutvėrė visus žmones vienokiais ir visi yra
tarp savės broliais, tai iš kur-gi atsiranda ta
nelygybė ant svieto: vieni nežino turto kraš-
to, o kiti neturi nei tam sykiui ką pavalgyti.

Turtas tai yra sutaupytas darbas, arba dar-
bo vaisiai; juo daugiau turto, juo daugiau
darbo. Nesuskaitoma daugybė yra būdų var-
tojama ingijimui ir sukovimui turty, vienok
neapsiriksimė, jeigu mes juos visus paskir-
stysime į tris skyrius: a) Teisingais būdais ir
darbais ingijamas turtas; b) abejotinu teisin-
gumu ingijamas turtas, ir c) turtas ingijamas
skriaudžiant kitus. Iš ko aiškiai pasirodo,
kaip iš vienos pusės ne visi turto liai kapita-

STEIGIA KNYGYNĖLĖ.

Brooklyn jaunimas žengia
prie apšvietos ir tuo tikslu
kreipiasi į visuomenę. Daly-
kas tame: L. Vyčių kuopa ir
Vyčių kuopos skyrius kovoto-
jų prieš alkoholi, taipogi Spau-
dos Draugijos kuopa ir Susiv.
L. R. K. A. kuopa suvienyto-
mis jėgomis įsteigė knygyną
— skaityklą. Gerb. kun. N.
Petkus tam sumanymui prita-
rė ir paskyrė kambarį mokyk-
los name.

Tai-gi kreipiasi prie visuo-
menės užuojautos — paramos

listai yra kraujageriais, niekšais, taip iš an-
tros nevisi suvargė ir biednuoliai yra teisūs ir
nekalai. Visa tai turėdami atmintyje toliaus
lengviau galėsime apsvaistyti svarbiausį mūsų
klausimą — tai yra klausimą — apie pagerini-
mą mūsų buvio ateityje.

Tikėjimiskai skirstant žmoniją tai įnai ski-
riasi į tikinčius ir Dievą ir į netikinčius. Kaip
tarpe tikinčiųjų, taip tarp bedievių atsiranda
žmonių geros širdies, kurie bando visomis
pastangomis palengvinti darbininkų būvį. Ir
zinoma, kas galva, tai protas, kožnas saviš-
kus patarimus ir rodas duoda, o tu vargdieni
darbininke tik ausis išskėtęs klausykis ir dėk
sau gatavus gudrybes, jų sugalvotas, į savo
smegeninę, ir tikėkis kad tuojaus pasibaigs
visi tavo vargai ir bėdos ir jau būsi laimin-
gas, kaip inkstas taukuose.... Kaip tai būtų ge-
rai, kad taip būtų istiesų — ale, varguoli taip
nėra, o delko? Delto kad daugelis tų iš-
svajotų gudrybių visiškai negalimos yra į-
vykdyti — nes yra neapraktiškos. O kai-ku-
rios yra tyčia sugalvotos žmonių be sąžinės,
be doros del sukvalinimo mūsų brolių.

Iš bedievių pusės tai socialistai, su soci-
jalizmo tėvu Marksu prišakyje, labiausiai gi-
riasi esą darbininkų užtarėjai ir apgynėjai. O
iš krikščionių katalikų pusės tai "krikščionių
demokratų darbininkų partija" su vyskūpu
Ketleru prišakyje. Kaip tarpe vieny taip tarpe
kitų yra vyrų daug ką nuveikusių del pageri-
nimo darbininkų buvio. Ir kadangi tiedvi a-
bidvi sriovį stengiasi pagerinti darbininkų bū-
vį, tai rodos reiktų visame kame ir sutikti ir
veikt iš vieno; bet taip nėra ir negali būt....
o tai del skirtumo pamaty, ant kurių remiamas
ir visas veikimas. Ir taip: socialistai garsi-
na maždaug šitaip: Dievo nėra, dūšios nėra,
darbininkus kvailina kunigai, inkalbėdami
jiems hauses po mirties.... Atkime visus
turtus iš turtolių, sugriaukime visokią val-
džią, ir tvarką, — tai ir bus ant žemės rojus.
O kad tai dasiekus tai reikia darbininkams vi-
so pasaulio susivienyti į vieną socialistų parti-
ją ir išverst visą seną tvarką — žodžiu sakant
padaryti didžiausią revoliuciją.

Krikščionių demokratų partija užlaiko ne-
paliečiamybę šv. mūsų tikėjimą, platina tarp
darbininkų apšvietimą ir susipratimą, draugi-
šias visokias pašėpas, vienu žodžiu rūpinasi
visais darbininkų reikalais ir stengiasi juos
pagerinti evoliucijos būdu — tai yra kad būtų
kas karts vis geriausias ir geriausias. Na, tu da-
bar varguoli darbininke — katriems pritarsi,
krapštyk pliką pakaušį, vargink sukarvąsiją
galvelę prisidėjęs prie kaktos šurmbėjusią
nuo sunkių darbų tirpstančią rankelę!

Mano nuomonė tai tokia:

Palikime socialistus visai šalyje, ant tiek
kiek jie mūsų nekludys, tegul jiems Dievas
padeda nuveikti kuodaugiausiai gero darbinin-
kų labui ir atsiekt paragaut nors dalelę to žė-
miško rojaus, kurio jie trokšta.

Mes katalikai darbininkai eisime savo ke-
liais. Jau mes planą veikimo turime sugalvo-
tą savo katalikiškų vadovų ir užtvirtintą Šv.
Tėvo. O dabar tik tai mums reikia kuodaugia-
siai vienyties ir katalikų darbininkų Sąjungą.
Juo daugiau toje Sąjungoje bus narių, juo ji-
nai bus galingesnė ir daugiau naudos padarys
mums.

Vienybė tai galybė, kalnus nuverčia, tvir-
toves išgrauja. O kaip mes būsime galingi
— tada ir mūsų padėjimas bus geresnis. Ir
tada darbdaviai ir kapitalistai mūsų neskriaus
— nes žinos, kad darbininkai — tai didžiausia
pasaulio galybė — o žinoma, kad galingo vi-
si bijo ir prieš jį nusilenkia, kad ne iš meilės,
tai iš baimės. Šiandien sudievu, kitą syk
daugiau pagalvosime.

F. V.

tam prakilnam tikslui. Laik-
raščių leidėjai gal, sulig išsi-
galėjimo, paaunks savo gerb.
laikraštį į mūsų knygyną, o
knygiai gal malonės bent kiek
savo knygelių paaunkoti. Tai-
gi ir visi kiti inteligentai gal,
kuomi kas galėdamas, parems,
už ką bus labai dėkinga toji
jaunimo rengėjų grupa.

Kas kuoni malonės tą už-
manymą paremti, teiks is siųs-
tį šėkančių adresu:

J. K. MILIAUSKAS,
120 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Greit pasenėsi, kai daug
žinosi.

Kad prie darbo kaip gai-
dys, tad prie valgio kaip ar-
klys.

Gali mesti dešrą, kad ži-<

Kas Girdėti Lietuvoje.

LIETUVIAI VIRSTA ELGETOMIS.

"Rieč" (rugpj. 19 d.) praneša apie nesvietišką lietuvių pabėgėlių padėjimą. Rašoma:

"Vargu bau kokie nors kiti pabėgėliai daro sunkesni įspūdį, kaip tie, kurie bėga iš šiaur-vakarinio krašto.

Iš Kuršo gyventojai bėgo išangstę ir išsivežę veik visas savo gėrybes. Tik iš kaikiurių vietų prisiėjo bėgti netikėtai. O Kauno ir dalies Vilniaus gub. gyventojai pabėga elgetomis.

Vakar pasiturintis ukinin-kas, šiandien bėga basas, kaip elgeta.

Eilių eilės alkanų pabėgėlių teka Vilniaus link. Paprastai mieste komitetai pama pabėgėlius savo globon ir pirmu dalyku juos vaigduia. Bet dažniausia būriai pabėgėlių dabėgę iki miesto, suseda ant dukinos žemės ir atsirišinėja savo tarbas.

Tuoje apie jį apstoja būriai miestiečių ir uždavineja tušius klausimus, pabėgėliai nenoriai atsakinėja, muma po truputį išvaikšėja, o pabėgėliai veiksiai toliau. Daj pabėgėlių aprūpina Vilniaus komitetas, sueško darbą, bet dažniausia stengiasi atsikratyti nuo jų ir nugabenti toliau. Veik visi pabėgėliai, atkakusieji iš Vilkmergės, Panevėžio, Dvinsko, pasakoją, kad miesteliai ir kaimai po keletą kartų pereidinėja iš rankų į rankas. Taip kad iš ryto žmogus nežinau kieno valdžioje būsi vakare — vokiečių ar rusų. Vokiečių žvalgai taip staiga kartais atlekia, kad nėra kada nei kur pabėgti. Gerai, jei vien maistą paima, bet dažnai pats turi nukentėti. Todėl žmonės ant visako verčiau moja ranka ir bėga, kad sveiki pabėgtų. Kitas dar pasigriebia ant greitųjų duonos, porą baltinių, pinigų, jei turi, persižengia ir dui, kur akys mato ir kojos neza."

S. Zubčanov, perdėtinis komiteto sušelpimui pabėgėlių iš Kuršo ir Lietuvos, per rusiškus laikraščius atsisaukė, kad visuose punktuose Rusijoje, kur tik bus nugabenti pabėgėliai, kad vietos gyventojai jiems prigeltų. Iš savo pusės S. Zubčanov darysias ką galėsias pabėgėlių palengvinimui.

Kas čia girdėti.

BROCKTON, MASS.

Didžiausias avalų dirbtuvės. Šisai miestas nėra skaitomas didžiausių miestų tarpe. Jame tėra apie 65,000 gyventojų. Bet kaimuriais dalykais jis atsižymi labiau už miestus didesnius už jį. Jis labai sparčiai auga savo gyventojų skaičiu. Jis atsižymi didžiū progresyviškumu. Į jį pasaulis žiūri, kaip į didžiausią apvalų siuvėją. Jame apsigyveno daug ir mūsų viengienėlių. Užtat ir laikraščiuose visokių kalbų ir visokių rūšių žinių apie Brocktoną dikičiai užia. Suprantu kad nei "Darbininkas" nepamirš šį šėverykų miestą.

Darbai čia beveik visi tai siuvinimas avalų. Randasi mažos dirbtuvėlės ir kitos rūšies, bet ir jos ribasi su avalų darbu, nes jos tai prirenkia šėverykų dirbtuvėms medegą, arba įrankius. Užtat šis miestas neklaidingai yra vadinamas avalų miestas.

Apaus Europos kareivius. Darbai pirmiau, kaip ir visur, čionai labai silpnai ejo. Dirbtuvės tik po kelis šiaučius te-dirbo. Ir tie patys ne po pilną laiką. Bėdos atlankė nevieną žmogų. Kaip kam net ir badas pasirodė akysna. Bet dabar Brocktono dirbtuvės, dirbdamos Europos kareiviams batus, labai sujudo. Visi gauna dirbti, kas tik panori. Mat dirbtuvės, kaip po Fiedo, Eaton ir k., eina ir dieną ir naktį. Vieni darbi-

nas. Tėvai, nors labai mergaitė užžiūri, bet padarė klaidą duodami jai vaisių. Gydytojai užgynė mergaitę (ir abelnei vaikams) duoti vasaros kaitrų laikę sunkių vaisių, k. t. bananių, slyvų, mėlynų.

Mirė jauna moteris.

Rugpj. 26 d. tapo palaidota Stanislova Kaniauskienė (Vaitėkaitė). Buvo tai jauna moteris, kė 20 metų. Metai tik kaip ištekdėjo už Jono Kaniausko. Pasirgo tik 4 dienas ir mirė. Ji buvo prieš gimdymą. Doktorai per operaciją vaiką išgelbėjo o motinos negalėjo. Laidotuvės buvo su bažnytinėmis apeigomis.

Tautiškame Name Lietuvių piliėčių dr-ja buvo surengus prakalbas. Kalbėjo ponas Jakovonis. Buvo prisizadėjęs ir Brocktono majoras kalbėti. Bet negalėjo prižadą išpildyti būdamas Bostone gubernatorių Dienos pokilyje.

Vaiko kantrumas.

13 metų vaikas išryto turėjo sunkią operaciją. Doktorai apmarinę, išėmė jam labai ištinusius pažandžius (tonsils) ir 4 dantis. Po pietų išėjo vaikas pasivaikščioti. Doktorai buvo Dacey, Supien ir Gammon.

Rugpj. 25 d. atsibuvo "Lietuvių Jaunuomenės Kliubo piknikas. Pelnė nedaug piknikas teatneš, nes piknikai atsibūna kiekvieną subotas vakarą.

Rugpj. 27 d. tuoj po pietų Vyčiai turėjo susirinkimą. Nutarė paimti du didelius trokų Worcesterio išvažiavimui.

Šį patį vakarą Blaivininkų vie-tinė kuopa laikė savo prakalbas. Buvo prakalbėse ir neblaivininkų. Kalbėjo klebonas, Virmauskis ir keletas narių iš pačios kuopos. Galop buvo atidarytos diskusijos, jas atidarė pirm. penelė Kašėtai. Bėsa gabijų kalbėtojų pačioje kuopoje.

Parapijos piknikai pavyko.

Rugs. 4-6 d. atsibuvo parapijos naudai piknikai. Oras patikė labai gražus. Darbininkai gerai pasidarė: žmonės skaitlingai lankėsi. Pelnė susidarė apie \$125.00. Gaspadoriavo ponas Vismantas.

Rugs. 5 d. atsibuvo nepaprastos apeigos bažnyčioje. Per pirmas 5 mišias 8:30 v. blaivininkai visi drauge (in corpore) priėmė Šventą Komunią. Galop po mišias klebonas pasakė išpuodį pamokslą. Gyrė juos ir ragino kitus į Blaivybę. — "Blaivybė pradžia visų tobulių" sakė pamokslininkas. Antros Mišios — Suma buvo su asista. Klebonas buvo celebravau, Virmauskis dia-konų, Juškaitis subdijakonu. Užsibaigus Sumai, klebonas per-tvarkė, pats šulietuvins, kardino-lo O'Connell pastorą (laiką savo diecezijai). Laiškas yra parašytas prakilno rašėjo ir gar-saus oratoriaus. Jis buvo taipgi tokio pat gabiai išverstas į lietuvių kalbą ir perskaitytas savo parapijoms, butent išvertė gerb. kun. Urbanavičius. Žmo-nės atydziai klausė laisšką. Buvo tai didžios vertės pamokslas. Ant galo buvo palaiminimas Švenčiausiu Sakramentu. Veselųjų užsakyta daug. O iš vakaro jau susižiubavo keletas porų.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Vyčių išvažiavimas.

Atėjus Darb. Dienai Vyčiai kuoankščiausiai nubudo, nes tai buvo jų nuo senai rengiamo išvažiavimo diena. Susirinko prie Šv. Roko svetainės virš 60, susikimė ir du didžiuliu troku ir nužė į Worcesterį. Išdumė 6 val. iš ryto. Worcester'je jie buvo draugiškai priimti. Worcesterio Vyčio. Ten jie dainavo šaukė savo šauksmus, žaidė, grojo base-ball, statė veikalą "Guminiai Batai." Ir po to vakarą 9:20 leido Worcester'į ta visą 9:20 v. Parvažiavo namo į Brocktoną išryto 3:35 v. linksmi ir sveiki tik neapsakomai paislę. baseball išlošė broktoniškiei Lenktyne Worcesteriečiai. Vis-

PHILADELPHIA, PA.

Darbai.

Darbai šiuo sykiu čia ima vis geriau eiti. Geležies dirbtuvės, kurios per tulą laiką beveik visai buvo sustoję, nūn dirba ir kas diena po keletą naujų darbininkų priima. Galima pasitikėti, kad vėl visi senieji darbininkai gaus savo darbus.

Cia yra didelės eukraunės, gaunamos, odų dirbtuvės, garlaivų dirbtuvės ir daug įvairių kitokių dirbtuvių. Iš jų visų, kuriose daugiausia ir nuolačiausia lietuvių dirba, yra tai cukraunės.

Daug lietuvių ir lietuvių uždarbiauja valgyklose, hoteliuose. Kai kurie net puikias algas ima. Gerai uždirba virėjai, virėjos ir kiti darba mokantieji.

Bizniai.

Lietuvių biznyje yra nemažai. Pagal skaičių pirmoji vieta yra mėsininkai, antroji suaukininkai, trečioji — rubsiuviai, paskui eina kitokie bizoniai: krautuvinin-kai, kurpiai, barbariai. Suntuvių Jaunuomenės Kliubo piknikas. Pelnė nedaug piknikas teatneš, nes piknikai atsibūna kiekvieną subotas vakarą.

Rugpj. 27 d. tuoj po pietų Vyčiai turėjo susirinkimą. Nutarė paimti du didelius trokų Worcesterio išvažiavimui.

Šį patį vakarą Blaivininkų vie-tinė kuopa laikė savo prakalbas. Buvo prakalbėse ir neblaivininkų. Kalbėjo klebonas, Virmauskis ir keletas narių iš pačios kuopos. Galop buvo atidarytos diskusijos, jas atidarė pirm. penelė Kašėtai. Bėsa gabijų kalbėtojų pačioje kuopoje.

Rugs. 5 d. atsibuvo nepaprastos apeigos bažnyčioje. Per pirmas 5 mišias 8:30 v. blaivininkai visi drauge (in corpore) priėmė Šventą Komunią. Galop po mišias klebonas pasakė išpuodį pamokslą. Gyrė juos ir ragino kitus į Blaivybę. — "Blaivybė pradžia visų tobulių" sakė pamokslininkas. Antros Mišios — Suma buvo su asista. Klebonas buvo celebravau, Virmauskis dia-konų, Juškaitis subdijakonu. Užsibaigus Sumai, klebonas per-tvarkė, pats šulietuvins, kardino-lo O'Connell pastorą (laiką savo diecezijai). Laiškas yra parašytas prakilno rašėjo ir gar-saus oratoriaus. Jis buvo taipgi tokio pat gabiai išverstas į lietuvių kalbą ir perskaitytas savo parapijoms, butent išvertė gerb. kun. Urbanavičius. Žmo-nės atydziai klausė laisšką. Buvo tai didžios vertės pamokslas. Ant galo buvo palaiminimas Švenčiausiu Sakramentu. Veselųjų užsakyta daug. O iš vakaro jau susižiubavo keletas porų.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

Rugs. 4 d. apsidėdė Mateušas Mašidlauskas su panele Naimėkaitė. Abudu Kauno gub. ir nuo senai Brocktone gyvena. Užtat ir vestuvės buvo prakilnijos. Lietuvių benas priėmė ir išleido jaunikius iš bažnyčios. Mat jaunais senai jau grojo šiame bene. Vestuvės kėlė prie Cijunskių jaunio sesers ir švogerio. Nuo pažįstamų apturėjo dikičią vestuvės dovanų. Po veselei jaunieji išsikėlė į savo namus, nes buvo prisiruošę juos prieš veseles.

liukų išbandyti ir tt. Buvo šėlmavutų žmonių, kurie su netikrais pinigais stengėsi įsiskverbti ir tiktikus nusipirkti. Pabaltinę centą, davė už dešimtuką. Tai gėda.

Prasidėjo mokslo metai.

Rugsėjo 11 d. Philadelphia diecezijos seminarijoje prasidėjo mokslo metai. Jūs auklėtiniai apledo mus ir visuomenę ir užsadarė milžiniškuose mūruose.

Be minėtos mokslo įstaigos yra čia Catholic High school ir St. Joseph's High school and College, kuriose lietuvių jaunuo-lių mokina. Tose mokyklose mokslo prasidėjo jau rugsėjo 2 d. Kiti lietuvių moksleiviai lanko viešąsias mokyklas, kurių čia apšėiai yra.

Tie moksleiviai yra ne vien vietos lietuvių, bet yra jų pribuvusių ir iš kitų miestų ir kolonijų. Daugiau moksleivių yra iš kitur pribuvusių, negu iš vietos lietuvių.

Apsivedimai.

Pastaruoju laiku apsidėdė Aleksis Gudonis su Anelė Vieu-nyte, Justinas Vitkus su Barbo-ra Rudaite, Jonas Juodvalkis su Step. Kūlinskyste, Konstantas Gedvilas su Elena Rusteikaite, Vincencas Bolis su Agota Freitikaite. Gražaus sugyvenimo naujos porėlės.

Mirė.

Persiskyrę su šiuo pasauliu Augustinas Gaidžiūrgis. Paliko savo prietelką su trimis vaikais. Vėlonis prigulėjo prie Šv. Kazimiero dr-jos ir dikičiai del jos yra pasidarbavę. Palaidotas rugsėjo 4 d.

Dar naujiena.

Viena gudragalvė, "apsiśvietusi" "Kovos," "Keleivio" mokslo ir gyveno laisvai ir juokėsi iš tų, kurie jai nepritare. Kad jau laisvai, tai laisvai gyventi, kuo čia varžytis kokiais ten doros ar kitokiais įstatymais. Savo kra-tį ėmė didinti svetimaus daiktus. To tokio laisvo gyvenimo nabagysai neteko laisvės. Kelinta su vaitė, kai jau sėdi belangė. Atsargiai su ugnimi, t. y. su laisvo Kriaučius.

NEWARK, N. J.

Kalbėjo p. Šimkus.

Rugpj. 28 d. š. m. čia pas mus lankėsi Lietuvių Dr-jos nuo karės nukentėjusiems šelpiti pasiuntinis p. St. Šimkus.

Vakare, p. St. Šimkus laikė prakalbą, kurią parengė vietos T. F. komitetas. Įžanga buvo 15 c. Publikos pasiklausyti prakalbų prisirinko pilna Šv. Jurgio dr-jos svetainė. Be to dar šv. Cecilijos ir Vyčių maitysias choras puikiai sudainavo keletą gražių dainelių. Pats vakaro surengimas galima sakyti atnešė didelę naudą. Publika, kuri klausėsi, išgirdo daug įausmingų, žadančių tėvynės meilę žodelių. Newarkiečiai, nors ir visada labai duosnūs visokiems labdariniams tikslams, bet išgirdę p. St. Šimkaus papasakojimą apie jų brolių, pasilikusių tėvynėje vargus, aukų sudėjo virš \$250.00. Pačioje svetainėje surinko su įžangos tikietais \$239.85. Bet daugelis su savim pinigų neturėjo, tai paskui sunė.

Merginų duosnumas.

Turiu pažymėti, kad mūsų merginos labai atjaučia tėvynės vargus. Kai kurios aukavo po \$10.00, po \$5.00 ir tt. Kitos vėl visokiais būdais iškaukio ir iš labai sutingusių tėvynę šelpiti vyru-kų.

Socialistų duosnumas.

Negalima pasakyti, kad ir mūsų socialistai nieko nedavė tėvynėj vargšantiems broliams, kur tau. Tik 7-ni, kurie arčiau marmalienių laikosi, taip sau šypsojosi iš aukautojų. Bet vienas minkštatis, tai pats mačiau kaip didelį centą įvargino į rinkėjo skrybelę. Ką padarysi, kokie žmonės, tokie ir papročiai ir širdis.

Naudingos Prakalbos.

Rugpj. 29 d. Šv. Uršulės pagalbinė draugija buvo surengusi prakalbas. Kalbėtojai buvo pp. A. Staknevičius ir K. Česnulevičius. P. A. S. savo kalboje nu-rūdė kai kurias pas lietuvių įsivyravusias blogas ydas, kaip tai girtuoklystę, nešvarumą namuose ir ragino rašyties moterims katalikėms prie katalikiškų dr-jų, o laisvamaneis ir socialistėms prie savų. P. K. Česnulevičius (tie-sų skyriaus moksleivis) kalbėjo a-

pie šeiminių gyvenimą, jo reikšmę ir priedermę. K. Č. kalba galima pasakyti buvo labai turininga, pilna gyvumo ir jausmų. Ir kalbėdamas išdėstė dalykus giliai ir suprantamais bruožais taip kad kas sykis paduoda naujų minčių, kas klausytojai neįvaro nuobodumo, bet sukelia norą vis daugiau išgirsti.

Šv. Uršulės dr-jos stovis.

Šv. Uršulės dr-ja gyvena jau 16-ti metai, bet iki šiol jokio pasisekimo savo praieityje neturėjo. Skurdo riejos, pešėsi ir tt. Narių skaitlius nei kiek nesidaugino. Priežasatis buvo ta, kad pati nors Šv. Uršulės pasivadinus dr-ja, neturėjo, vienok, padėjus tvirtu pamatu, ant kurio dr-ja galėtų remtis. Socialistės traukė į savo pusę, katalikės į savo; ką vienos tvėrė, tą kitos griovė ir taip viskas ėjo pragaištin. Bet dabar viskas virto kitai. Katalikės, nors po tiek laiko susiprato, pamatė kad socialistės ne jų draugės ir draugiškam darbe su joms vienybė gyventi negalima. Tai gi paskutiniū laiku, pertaisydamos savo konstituciją ant tvirtai krikščioniško pamato, pašalino iš savo tarpo visas katalikių darbą trukdancias nares ir draugijos gyvenimui iš naujo prasidėjo rimtu tartiniu darbu. Kiekviena katalikė, šiandien prigulinti prie Šv. Uršulės dr-jos, gali drąsiai daruotis, joje kaip tikrai katalikiškoje draugijoje. Po minėtų prakalbų tuojaus prisirašė 14 naujų narių.

Ir choras dainavo.

Dar pamiršau, kad prakalboje Šv. Cecilijos choras sudainavo keletą dainelių ir keletas mažų mairgačių vaizdingai pasakė dainų eilių. Dabar kas link prakalbų tvarkos. Nors mūsų moterės ir labai geros, bet jei sakti čia varžytis kokiais ten doros ar kitokiais įstatymais. Savo kra-tį ėmė didinti svetimaus daiktus. To tokio laisvo gyvenimo nabagysai neteko laisvės. Kelinta su vaitė, kai jau sėdi belangė. Atsargiai su ugnimi, t. y. su laisvo Kriaučius.

Tisa, vaikučiai maži, bet nevieną ramybę mylintį žmogų šprašė po duris Pas mus visur ir visada yra paprotis kodaugiau sia vaikučių atsivesti. Bet šiose prakalbose ir tų vaikučių būvo jau per daug. Turbūt del to, kad moterių prakalbos buvo. Tai kiekviena vis nori pasirodyt ir iširti kurios vaikutis greičiaus perbėgs per svetainę. Nebloga, kad atsivada, bet mūsų moterėlės, atsivedė vaikučius, tik kiek tiek turėtų pridaboti, pasigailėdamos vien kalbėtojų ir ant scenos veikiančių aktorių.

Vargonininkų susivažiavimas.

Rugpj. 30 ir 31 d. Newark atsibuvo Amerikos lietuvių vargonininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo ir p. St. Šimkus. Iš tos priežasties panedėlio vakare 30 d. buvo prakalbos ir dainos. Publikos susirinko nemažai. Kalbėjo p. St. Šimkus apie dainas ir kokią jos turi reikšmę mūsų tautos atbudime ir tt. Kalba labai klausytojus sužadino ir sykliais prajuokino. Mat kalbėtojas kalbėjo daugiausia ir chorų vedėjas ir dainininkus, kurie stovėjo ant pagrindų susitvarkę dainuoti. P. St. Šimkus, ragindamas vargonininkus kad jie mokindami savo chorą, stengtūsi dainininkus išmokyti netik dainuoti, bet kad kartu rūpintūsi dainininkams išaiškinti, įkvėpti dainos reikšmę. Todėl papeikė tuos dainininkus, kurie, išėję ant scenos dainuoti ar po dainų visados vartoja anglišką kalbą. Paskui pats dirigavo chorui rodydamas, kaip reikia diriguoti ir kaip dainininkams suprasti chorvedžio dirigavimą. Po dainų dar p. St. Šimkus paskambino ant piano ir tuo vakaras užsibaigė.

Tai tiek šiuom sykiu žinučių iš mūsų kampelio.

Volungėlis.

NORWOOD, MASS.

Atskalūnai iš kailio neriasi.

Šio miestelio lietuviai katalikai pradėjo statyti bažnyčią ir mano, jog jau bus pabaigta lapkričio mėnesyje. Bus apacioje didelė svetainė. Užtat išlaidos didelės ir visokiais būdais stengiasi, kaip galint daugiau pinigų surinkti. Štai rugsėjo 3-4-6 d. turėjo fėrus. Žmonių lankėsi daug, manoma atsiliks daug pelno, nes žmonės labai tam darbui prijaudė ir kiek galint aukojo savo centus. Tat matydami mūsų socialistai žmonių tokį duos-

numą, iš kailio nabagėliai neriasi. Štai 5 d. rugsėjo Labdarytės dr-ja į kurią priguli beveik visi cecilikai, išmėtė apgarinimus ir šaukia katalikus į diskusijas ir padėjo tėmes: "Ar Norwood'o lietuviai katalikai pasistatys bažnyčią sau ar kitiems?" antra tema: "Ar kunigai eina Kristaus pėdoms?" ir dar padėjo pasargą katalikus, girdi kad ir kunigas draus, tai neklausykit.

Žmonių prisirinko dikičiai, kaip tik prasidėjo diskusijos, tai Labdarytės nekuri nariai reikalo, kad diskusijos būtų uždaros, nes esą tokios tėmes dr-jai padarys gėdą. Pakilo triukšmas, bet aptilus vėl prasidėjo diskusijos; žinoma, mūsų cecilikai stengėsi visokiais būdais užmėnėti, bet katalikai ant jų užmėnėnėjimų atsakinėjo ir prirodė su kokių tikslu taip daro, taip-gi ir antroji temoj tapo prasti užmetimai; pavyzdžiui kaip Paskarklis užmėtė kunigams, girdi jie eina Kristaus pėdoms tai kodėl jie nedaro stebūklų, kaip Kristus darė; žinoma, katalikai matydami tokius kvailus užmetimus atsakinėjo su pašiepimu. ir taip nabagėliai liko "subytiti," kad dabar net patys gėdiasi parengę tokias diskusijas, tas bus nesvarbu, kad but surengę tokias diskusijas cecilikai, bet kad Labdarytės dr-ja ėmėsi to darbo, tai užsitraukė gėdą ant visos draugijos.

Štai 6 d. rugsėjo mūsų cecilikai surengė maskaradų ir bačių, nusisamdė drabuzius vieni pasirėdė į veimus kiti į kitokius. Dabar didžiuojasi, kad atliko labai gerą darbą dėl darbininkų, kad šieuo tiek pinigų aut meko. verčiau būtų tuos pinigus paauka-vę nukentėjusiems nuo karės. Nebut įstabi, kad taip būtų padarę vietos cecilikai, bet labai galia, kad prie jų prisidėjo ir mūsų oizmerių moterys ir dar rados save statosi apsiśvietusiomis, tai yra ištikro gėda. Darbai eina suuo tarpu gerai, uždabro cionais nuo 8-9 dol. ir daugiau.

Pipiras.

HARRISON, N. J.

Pramoga parapijos naudai.

Rugsėjo 6 d. šio miesto lietuvių buvo padarę autingą. Buvo išvažiavę į Maple View Grove, Hilton, N. J. Tą pramogą surengė parapija ir pelnas buvo skiriamas parapijos naudai. Buvo kartu ir paminėjimas 25 metų sukautus kunięstės kun. P. Jakkščio.

Oras buvo gražus ir žmonių buvo daug prisirinkę. Reikia tikėtis, kad pelnas bus nemažas. Prie surengimo to išvažiavimo prisidėjo gerokai vietos bizoniai. Buvo žaismių, visokių špous išdarinėta, buvo daug juokų ir gyvumo. Kai kam už pikniką reikėjo tris boles mušti nigerini kakton. Nigeriui nepataikė ir boles švilpė į žiurętojus. Buves Autingė.

BROOKLYN, N. Y.

Cukraunių darbininkai sustreikavo.

16 d. rugsėjo Arbuklio cukraunės darbininkai išėjo ant streiko. Sustreikavo keletas tukstančių darbininkų. Darbininkai reikalauja didesnių mokesčių ir trumpesnių valandų darbo. Iki šio darbininkai dirbdavo nuo 12 iki 14 valandų. Mokesčių budavo 17 c. už valandą. Dabar reikalauja 8 val. darbo ir \$2.50 ant dienos.

Sužeidė prakilnų lietuvių.

14 d. rugsėjo tapo automobiliaus suvažiavimas p. Pranas Rimkus. Jisai važiavo ant dviračio per Bedford Ave. ir iš užpakalio užvažiavo automobilius parmušdamas p. Rimkų po ratais. Automobilius, pagriebęs Rimkų po ratais, tempė per didelę bloką, bet ant laimės nesunkiai tesužeidė. Pagulėjęs dvi dieni lignonbutyje, parvažiavo namo. Dabar p. Rimkus ieško keno tas buvo automobilis, kad užvedus provą. Pranas Rimkus yra žinomas brooklyniečiams kaip solistas dainininkas operetėse ir koncertuose, taip-gi veiklus Tautos Fondo skyriaus narys.

Tversis judamų pav. dr-ja.

Girdėtis, kad šią žiemą žada susitvarti lietuvių kompanija, rodytum judamų paveikslų. Šioji kompanija žada užsijieti praplatinimui paveikslų apie blaivybę

ir taip-gi iškurti paveikslų dirbtuvę, kur bus imama lietuviškos komedijos ir abelnai lietuvių gyvenimas Amerikoje.

Sujudo teatralės dr-jos.
Artinantis žiemos sezonui, Brooklyn'o draugijos pradeda ruoštis prie lošimo teatrų ir koncertų. Vienas iš didžiausių Brooklyn'o chorų "Harmonija" rengiasi pastatyti ateinančio mėnesio pabaigoje naują M. Petrausko operetę "Velnias Išradėjas." Šis veikalas labai gyviai nupiešia girtuoklystės pasekmes ir kaip velnias išrado degtinę.

"Lyros" choras Maspethe rengiasi statyti 9 d. spalio "Kerštinga Meilė." Šv. Jurgio parapijos choras statys šiame rudenyje "Audra Giedroje" Šv. Jurgio parbažnytinėje salėje. Diena dar nenuskirta.

Katalikų Iškilmės.
28, 29 ir 30 dienomis bus Brooklyn'e Katalikų Federacijos Kongresas. Pirmą dieną Kongresas pradės su pamaldomis Karalienės Aniuolų bažnyčioje. Sešios bus Apreiškimo P. Šv. parapijos salėje. Pirmą vakarą po sesijų bus prakalbos, o ant rytojaus vakare toje pačioje salėje, bus vaidinamas veikalas "Į Mokslą." Vaidins Karalienės Aniuolų parap. mokyklos mokiniai. Po lošimui bus dainos solistų ir choro.

Darbai gerėja.
Darbai Brooklyn'e kaskart eina gerin. Nekurius dirbtuvės negauna darbininkų pakaktinai. Kriauciai dar nevisai pilnai dirba, bet žada pradėti pilną laiką dirbti.

Brooklyn'o Korespondentas.

Vietinės žinios.

PALAIODOTA VALENTAS.

Pereitą nedėlią, rugs. 19 d. palaiodota Albinas Valentas, apie kurį jau pirmame "Darbininko" numeryje jau buvo minėta, jog vargiai begagis.

Po pietų buvo gražiai atlidėtas į Šv. Petro bažnyčią. Bažnytinės laidojimo apeigas atliko kun. F. Kemėšis. Prie to pasakė pamokslą, kuriuo visus buvusius šventykloje sugraudino.

Atiduoti paskutinį patarnavimą buvė suvažiavę daug žmonių.

Ten Buvęs.

PRASIDĖJO MOKSLO METAI.

Bostono katalikiškojo kolegijoj prasidėjo mokslo metai rugsėjo 21 d. Iš viso užsirašė 500 mokinių. Naujų įstojo 20.

Ateinantį pamedelį kolegiją aplankys ir kalbą pasakys kardinolas.

Petrograde Banino restauracijoje padaryta krata, nes buvo padaryta krata, nes buvo patėmyta, jog iš tos valgyklos girti žmonės išeina. Pasirodė, kad joje buvo pardavojama vynas, degtinė, konjakas. Už stiklėlių arieklos imta po 1 rub.

Texas valstijoje šiemet labai gerai užderėjo saldžiosios bulvės. Busiū 10,000,000 bušelių. Valstijos gyventojai tesunaudoja 5,000,000 bušelių. Kas liks, tai bus išgabenta į kitas valstijas.

Nuskandinta Anglijos garlais Linkmoor. Garlais tik pernai buvo pastatytas. Jurininkai išsigelbėjo.

Kansas City, Mo. buvo toks nuotikis. Prie stoties šale vieno storo, diškio žmogaus stovėjo nigerka Green. Netikėtai paputė vėjas ir nuputė nuo drūkio skrybėlė. Storpilvis klipitai, klipitai per gatvę. Visi susijuokė, o niegrka tiek juokėsi, tiek kvatojo, kad kuomet jau praėjo 1 val. ir 45 m. tai pribuvo ambulansas su daktaru. Daktaras uždavė morfinos ir nigerka nustojo juoktis.

PAIEŠKAU

Anna Luke, gyvena čionai So. Bostone. Mergina apie 25 m. senumo, šviesių plaukų, apie 5' 5" pėdų augšio. Dirbo pas A. E. Baker, Summerville, Mass. privatiškojo šeiminio.

Ji pati ar kas kitas malonėsite man pranešti jos pilną antrašlę, nes yra labai svarbus reikalas ir jei neatsisakysiu trumpą laiką, tai bus pranešta į policiją apie jos dalyką.

Adresuokite:

LITHUANIAN AGENCY,
315 Broadway, So. Boston, Mass.

SAVAS PAS SAVĄ.

REMKITE SAVIŠKIUS.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėją šių dalykelių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai kukardų, guzikų, metalinių, anameliuotų ir padengtų celuloidu.

Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam panašius daiktus.

Pavestus man darbus atlieku prideramai kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistškai.

Adresas:

M. A. NORKUNAS,
166 Melrose St., Montello, Mass.

NUSISKUSTI IR NUSIKIRPTI PLAUKUS UŽEIKITE PAS MANE.

Pirmas lietuvis barberis So. Bostone. Jau 15 metų kai tame amate esu. Katrie dar nebandėte, arba nežinojote, tai užeikite dabar. Kam jums eiti pas kokius italijonus, kam jums svetintaučiai apie veidus turi grabalioti. Skutimo ir kirpimo darbą geriau atliks lietuvis. Tegū lietuviškos rankos apdailina jūsų veidus ir galvą. Darbas bus gerai atliktas.

Pas mane yra ir maudynės karštame vandenyje galėsi išsiplukinti.

O jei kas iš jaunų, gerų lietuvių su manys vesti, įsigyti sau gyvenimo draugę, tai tokis vyras vestuvėms gali gauti pas mane puikių, gražių mirtų.

Vienas jaunas vaikinąs reikalingas mokintis barberystės. Tokis tegū ateina arba atsišaukia laišku indėdamas 2 c. stampe.

D. GALINIS,

224 Broadway, So. Boston, Mass.

Pranešimas.

Pranešu visiems lietuviams, kad aš užsiimu farmų ir namų pardavinėjimu.

Parduodu farmas aplinkėj Boston'o ir kitų didelių miestų.

Turiu farmų su visu įrengimu, gyvuliais ir gatau "biznių," o kitos tik žemė ir triobos. Taipgi parduodu žemes be triobų, kainą nuo \$10 iki \$200 už akrą. Žodžiu, turiu visokių farmų, didelių ir mažų, pigių ir brangesnių.

Parduodu ir namus, So. Boston'e, kuriuos galima pirkti visai mažai įmokant.

Kas norite pirkti kokią nuosavybę, tai ateikite ar rašykite o gausite teisingą patarimą ir patarnavimą.

Pasarga:

Parsiduoda farma už visai nužemintą kainą. Šita didelė farma turi 50 akrų derlingos žemės; geros triobos. Viena mylia nuo miestuko, treinu, ir karu, keturios mylios į didelį miestą, kur yra daug dirbtuvių ir dirba daugybė lietuvių. Kas pirkis dabar tą farmą, tas gaus 8 geras karves, arklių, daug vištų, visus farmos įrankius, pilną barnę šieno ir kitų pašarų kurie yra dar ant lauko. Su viskuo kainą \$4500.

A. ŽVINGILAS,

26 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Svarbu Lietuviams žinoti.

Nauja Lietuviška Aptieka.

243 W. Broadway, South Boston, Mass.

Kiekvienas reikalauja teisingai sutaisyty vaistų, todėl kiekvienam patarnaus koksiausiai Aptiekorius Landzius, kuris yra pabaigęs Nacional Klegiją, Amerikoje. Svarbu yra išsirinkti gerą gydytoją, bet da svarbiau gauti teisingai sutaisyty vaistus. Mūsų aptiekioj tas bus atliekama su didžiausia atyda koatsakančiausiai. Mūsų aptiekioj yra užlaikoma visoki vaistai, koki tik yra vartojami pasaulyje. Taipgi užlaikome Cigarus, Saldumynus, Ice Cream'ą, Sodę ir t. t. Svarus ir atsakantis patarnavimas suteikiamas kožnam.

Juožas Landzius,

Registruotas aptiekorius

343 Broadway, So. Boston, Mass.

Ateina Žiema

Reikės visiems nusipirkti žieminių rūbų ir gerų čėverykų, tai-gi nepamirškite, kad mano krautuvė yra užlaikomi geriausi tavorai.

ČEVERYKAI. Vyrų, Moterų ir vaikų, geriausia padaryti, pagal naujausią madą, kožna pora gvarantuojama.

VYRŲ SKRYBĖLĖS VISOKIŲ KAINŲ.

Šiaip jau užlaikome visokius vyrų aprėdalus, marškinius, sveterius, pirštines ir t. t.

Mūsų KAINOS ŽEMESNĖS UŽ KITŲ.

NUOSIRDŽIAI UŽPRAŠOME.

C. P. YURGELUN,

377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Siudinkite drapanas pas mus.

Siuvame vyrų ir moterų drapanas.

Darbas užtikrintas.

Broliai ir seseris, siuvimo darbus paveskite mumis. Iš pirmo karto įsitikinsite, jog darba atliekame prideramai.

JONAS BERZELONIS & CO.

28 Chandler St., Boston, Mass.

Vienos durys nuo Berkley st.

Parsiduoda UKĖ

Su žemdirbystės rakandais ir gyvuliais. Puiki vieta, arti miesto, tik 10 minučių nuo gatvėkario. Geriausia žemė daržovės augimui 20 akrų. Gerias pelnas iš pieninikavimo.

Priežastis pardavimo, savininkas išvažiuoja į vakarines valstijas. Kaina prieinama.

Del pilnesnių žinių kreipkitės pas:

E. P. Neafsey

ROOM 311

106 Main Street

BROKTON, MASS.

Ne buk be gero Katalikiško laikraščio.

Pažink Tikybos ir Doros Dėsnius.

Žinok, kad nuo amžių lietuviai buvo maldingi žmonės. Didžiama lietuvių ir Amerikoje tebėra tokiomis. Tie tai geri tautiečiai privalo žinoti, jog jiems yra leidžiama laikraštis vardu "TIKYBA IR DORA." Kiekvienoj maldingoj katalikiškoj šeimenoj privalo rasti tasai laikraštis.

"TIKYBA IR DORA" aiškina tikėjimo ir doros klausimus, atremia atskalių prikašiojimus ir užsipildinėjimus ant katalikų Bažnyčios, deda gražių apysakėlių.

"TIKYBA IR DORA" rūpinasi žmogaus sielos lavinimu ir jos tobulinimu.

Užsisakyk tą gerą laikraštį, o jis lankysis pas tave du kartu mėnesyje. Kainuoja metams tik 75 c.

Jei "TIKYBOS IR DOROS" dar nematei, tai rašyk ir paduok savo adresą o vieną numerį gausi dykai.

Adresas:

1644 WABANSIA AVE. :: :: CHICAGO, ILL.

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

VISUOMENĖS,

Literatūros ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomų straipsnių.

Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIEVRAŠČIO KAINA:

Metams	\$5.00
Pusmet	3.00
Trims mėnesiams	1.75
Vien mėnesiui	1.25
Europoje metams	7.00

Praneškite savo adresą, o gausite pasiūlymą vieną numerį veltai.

TAIPPAIT UŽLAIKOMA

Didžiausia Knygų ir Muzikos Krautuvė

REIKALAUKITE KATALOGO

Rašydami laiškus ir siųsdami pinigų višados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALB

3249-53 South Morgan Street
CHICAGO, ILL., U. S. A.

ALB

"Draugas" - Nesugriauinama Tvirtovė.

Sako, kad šioje gadynėje nesą nesudaužomų, neišgriaujamų tvirtovių. Netiesa.

Jau daug metų, kai socialistai ir laisvamanai sujungtomis spėkomis atkakliausia bombarduoja ir antpuolė Amerikos lietuvių katalikų tvirtovę "DRAUGĄ." Ta tvirtovė netik kad atsilaukė, netik kad nubloškino visus priešų smugius ir antpuolius, bet dar išleido savo spėkų statyti tvirtovės kitur, kur priešininkai yra įsigalėję.

Todel ypatinga yra ta tvirtovė, indomus tas laikraštis "DRAUGAS." Jo spėkos yra šauniai sumobilizuotos. Stok išvermingųjų, nepergalmųjų pusėn, užsiprenumeruok "DRAUGĄ."

Metams \$2.00, pusmečiui \$1.00.

Adresas:

"DRAUGAS" BUBL. CO.

1800 W. 46 ST., :: :: CHICAGO, ILL.

UŽSISAKYKITE RIMTĄ MĖNRAŠTĮ.

"Pažanga"

"PAŽANGA" yra mėnraštis ir skiriama prasilavinusiems lietuviams ir apsiakaičiusiems darbininkams.

"PAŽANGA" sutraukė prie savęs gabiausias Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus ir pripildoma, todėl, originaliais raštais.

"PAŽANGOJ" gildinama aktualiai lietuvių tautos klausimai.

"PAŽANGOJ" rasi dailiosios literatūros, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

"PAŽANGA" pažymi įvairius pažangos apsi-reiškimus.

"PAŽANGA" nušviečia ir gvilvena gyvenimo klausimus tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

Metinė prenumerata \$3.00, pusmetinė \$1.50, atskiras numeris 25 c.

Adresas:

1800 W. 46 ST., :: CHICAGO, ILL.

Ieškome "Darbininkui" agentų.

Broliai darbininkai!

Skaitykite ir platinkite katalikišką savaitraštį

"Žvaigždė"

"ŽVAIGŽDĖ" yra seniausias lietuvių katalikų laikraštis, 16 pusl. didumo suteikia įvairių žinių iš Amerikos ir viso pasaulio gyvenimo.

METAMS ATSIĖINA TIK \$2.00.

Korespondencijas ir pinigus siųskite šiuo adresu:

"ŽVAIGŽDĖ"

3654 RICHMOND ST., :: PHILADELPHIA, PA.

Vienatinė Lietuviška APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduolių galite gauti kokios tik pasaujį vartojamos, bet ypatingai geros sekancios gyduolės.

Nuo Reumatizmo	1.00	Gyduolės del pataisymo apetito	1.00
Nuo slinkimo plaukų ir pleiskany	75c.	Gyduolės del suvalnimo vidurių	50c.
Nuo kosulio, gripo ir slogos	1.00	Gyduolės nuo kosulio ir sunkaus kvėpavimo	1.00
Kraujo Valytojas	1.00	Gyduolės nuo vištakių (corn's)	15, 20 ir 25c.
Nuo saulės nudegimo	50c.	Pilės del Kepenų ir Inkstų	75c.
Bobro lašai	1.00	Proškos nuo nerviško galvos skaudėjimo	10 ir 25c.
Nuo suirimo Nervų	25c.	Gumnas nuo dantų gėlimo	10c.
Vaikų ramintojas	25c.	Tikrą lietuvišką Trejanką	25c.
Pamoda plaukams	50c.		
Nuo viduriavimo	25c.	Visokie kvepianti muilai	10, 15 ir 25c.
mažiems	25c.	Perfumos visokių gelių	25, 50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.
Gydanti mostis nuo pučkų	50c.		
Nuo prakaitavimo kojų	25c.		
Mostis ir skysčiai	1.00		
niežų ir parkų			

Taipgi turiu gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslaptingų ir kitokių ligų.

Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugrąžintų jums sveikatą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus sąžiniškai patarnauta.

RECEPTUS SUTAIŠAU TEISINGAI,

nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarų. Gyduolių galite reikauti ir per laiškus, o mes prisisiimsime jums expresu. Visokiame reikale kreipkitės šiuo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS

226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass.

Geriausia Lietuviška Krautuvė. So. Bostone..

Kurioje galima gauti pirkti gramofonų ir lietuviškų naujausios mados rekordų su lietuviškomis dainomis ir šokiais.

Jei norite pasirinkti, tai reikalaukite katalogo, kurs siunčiamas visiems, kurie prisiųs 4 c. stampe.

Taipgi laikome geriausių ir naujausios mados drapanų, vyriškų marškinių-viršutinių ir apatinių, skrybėlių ir šiaip visokių drapanų ir daiktų, vyrams reikalingų.

ČEVERYKŲ LAIKOME vyrams, moterims ir vaikams, dideliems ir mažiems.

Viršminėtų tavorų gerumą gvarantuojame. Ateikite o pamatysite, jog pas mus gausite pigiau, negu kur kitur.

Jei kartą pas mus pirksti, tai ant visados mūsų kostumeriu tapsi, nes būsi mumis patenkintas.

CHAS. URBON IR A. PILVINIS,

233 BROADWAY, (prie C St.)

SO. BOSTON, MASS.

VALGYKITE PAS MUS VIENATINĖ LIETUVIŠKA VALGYKLA.

Kur galima gauti skanių lietuviškų valgių kaip tai: barščų, blynu, virtynių ir kitokių. Padarome ir angliškų valgių.

patariameVaikinsams, kurie nuolatai valgyklose stalavojasi, pas mus nusipirkti valgio tikieta, kuris vertas \$3.25, o parduodamas už \$3.00.

Užtikriname, kad atsilankiusieji pilnai busite patenkinti mūsų gerais valgiais. Turime taipgi gerų cigarų ir cigaretų.

Užeikite meldžiamieji

S. RAINARD,

204 W. Broadway, - So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 605.

ANTANAS ŠAPALIS meistras

indeda telefonus, dengia stogus, ir atlieka visus staliorystės darbus prideramai.

KAINOS NEBRANGIOS.

Ofisas Gyvenimas

315 W. Broadway, 133 Bowen St. SO. BOSTON, MASS.

Dr. Paul J. Jakmauh (Jakimavičius)

Priemimo valandos: Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 8 vakare

60 BRDWAY, Cor. G ST. SO. BOSTON, Tel 502 S. B.